

Handläggare:
Karolina Landowska
Telefon: 08-508 35 509

Till
Arbetsmarknadsnämnden
Den 4 april 2017

Ärende 7

Arbetsmarknadsnämnden

Underlag för budget 2018 med inriktning 2019 och 2020

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden godkänner Underlag för budget 2017 med inriktning 2018 och 2019.
2. Arbetsmarknadsnämnden beslutar justera ärendet omedelbart.

Arjun Bakshi
arbetsmarknadsdirektör

Amanda Hernbäck
administrativ chef

Arja Lindholm
kommunikationschef

Bengt Jönsson
chef Vuxenutbildning
Stockholm

Charlotte Goliath
ekonomichef

Christina Wattjersson
chef Jobbtorg Stockholm

Jonina Gisladottir
hr-chef

Arbetsmarknadsnämnden

Jussi Koreila
chef SFI Stockholm

Karin Eriksson Bech
utvecklingschef

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	3
1.1 Ett Stockholm som håller samman.....	3
1.2 Ett klimatsmart Stockholm.....	3
1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm.....	3
1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	5
2 Nämndens verksamhetsområde	6
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	26
3.1 Drift.....	26
3.2 Investeringar.....	29
3.3 Betydande projekt som inte är investeringar.....	Error! Bookmark not defined.
4 Övriga redovisningar	29
5 Lokalförsörjningsplan.....	32
5.1 Inledning	32
5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler	32
5.3 Kapacitetsbeskrivning.....	32
5.4 Förändringar i lokalbeståndet.....	36
5.5 Kostnadsutveckling.....	36
5.6 Effektiviseringsmöjligheter.....	38
5.7 Övrigt	Error! Bookmark not defined.

Bilagor

Bilaga 1: AmN 2018-2020

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

1.1 Ett Stockholm som håller samman

1.2 Ett klimatsmart Stockholm

1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Verksamhetsmål: Stockholm är en företagsvänlig stad

- Nämnden kommer fortsatt att satsa på bristyrkesutbildningar för att möta arbetsgivares behov av kompetens.
- Partnerskapsmodellen " Dialogmodell Stockholm" är en viktig utgångspunkt för nämndens samverkan med näringslivet. Genom partnerskap kan nämnden förutsättningarna för nämndens målgrupper att få ett arbete genom att inrikta utbildningar och insatser utifrån arbetsmarknadens behov, samt skapa kombinationer genom insatser tillsammans med en anställning.
- I samarbete med Stockholm Business Region (SBR) bidrar nämnden till anställningsmöjligheter för aspiranter och studerande, vilket sker genom information om utbildningar och kompetensförsörjning till företag.

Verksamhetsmål: Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

- Arbetslösa ungdomar är fortsatt en högt prioriterad målgrupp med särskilt fokus på unga med bristande utbildningsbakgrund samt unga som står utanför både skola och arbetsmarknad. Under planperioden behöver utvecklingsarbetet fortsätta för att bygga insatser som leder mot studier eller där studier ingår som en del i insatsen. Här är samverkan med utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna och Arbetsförmedlingen av stor betydelse.
- Arbetet för att i högre utsträckning fånga upp nyanlända unga, särskilt de som hoppar av skolan, i syfte att erbjuda olika insatser och alternativa utbildningsmöjligheter behöver utvecklas.
- Under planperioden ska försök göras med samlokalisering med Arbetsförmedlingen i arbetet med unga arbetslösa.
- Nämnden fortsätter utveckla sätt att kombinera Stockholmsjobb med utbildning för att öka möjligheterna till en anställning på öppna arbetsmarknaden.
- För att stötta och hjälpa personer med funktionsnedsättning att komma ut i arbetslivet finns det ett behov av ett utökat samarbete och bättre samordning både inom staden och med andra berörda aktörer under kommande planperiod. Nämnden anser att det egna uppdraget gällande denna målgrupp behöver förtydligas och utvidgas.
- För att underlätta för nyanländas etablering på arbetsmarknaden är det önskvärt att samverkan med Arbetsförmedlingen utökas för att staden tidigare ska kunna bidra i planeringen för nyanlända under den första etableringstiden (de första två åren) med sikte på jobb och studier. Detta skulle innebära ett utökat uppdrag för Jobbtorg Stockholm då detta är en för verksamheten ny målgrupp.
- Utveckla arbetet med Etableringsjobb inom staden i samverkan med stadens förvaltningar med särskilt rekryteringsbehov (äldreomsorg, barnomsorg och omsorg

om funktionshindrade)

- Arbetsmarknadsanknytningen inom sfi-undervisningen behöver stärkas. Samverkan med Arbetsförmedlingens etableringsverksamhet är också av avgörande betydelse i sammanhanget.

Verksamhetsmål: I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet

- I syfte att få fler att välja och klara av studier samt att utveckla egenregin bedriver nämnden ett flertal fleråriga utvecklingssatsningar inom vuxenutbildningen. I detta ingår även uppdraget att gå mot ett Vuxencampus i Stockholm, vilket kan få ekonomiska konsekvenser under planperioden. Samverkan pågår med utbildningsnämnden om ett utbildningshus på Järva med föreslagen placering i Tensta.
- Nämnden har beviljats medel från kompetensutvecklingsfonden. Lärare och annan personal inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning i egen regi samt särvox kommer med start 2017, erbjudas en utbildningsinsats på 7.5 hp med fokus på att möta elever med svenska som andraspråk.
- För att möta verksamhetens behov av kompetensutveckling inom digitalisering kommer en ansökan till ESF göras under 2017.
- Särskilda satsningar för att nå och anpassa utbildning till kortutbildade ska göras bland annat utifrån definierade utvecklingsbehov inom ramen för arbetet med den sociala hållbarhetskommissionen.
- Ett eventuellt beslut om införande av Studiestartsstödet kommer att påverka verksamheten och öka efterfrågan av studie- och yrkesvägledning samt stöd under utbildningen för att fler ska klara sina studier. Detta kan även innebära att behovet av antalet utbildningsplatser ökar till följd av beslutet om Studiestartsstöd.
- Från 2017 finns en utökad rätt att delta i kommunal vuxenutbildning (komvux) på gymnasial nivå i syfte att uppnå grundläggande och särskild behörighet till högskoleutbildning. Förvaltningen bedömer att detta kan komma att öka antalet studerande på gymnasial nivå.
- Nämnden väntar under planperioden ökande volymer inom sfi, grundläggande och gymnasial vuxenutbildning samt ökande volymer av elever i behov av stöd.
- Nämnden ser ett behov av att ytterligare förstärka studie- och yrkesvägledningen inom sfi mot bakgrund av ny lagstiftning i kombination med den förväntade ökningen av antalet sfi-studerande.
- Nämndens satsning på så kallade pilotutbildningar där studerande kombinerar studier inom vuxenutbildning och sfi med yrkesinriktning ska under planperioden utvecklas och utvidgas för att kunna erbjudas till fler deltagare och inom fler inriktningar.
- Under 2017 har arbetsmarknadsnämnden fått särskilda medel för uppdraget att skapa ett sammanhållet program för kortutbildade. Finansieringen avser år 2017 men utbildningarna löper på och avslutas i december 2018. Om dessa utbildningar ska bli en del av ordinarie verksamhet behövs resurser skjutas till.
- För att fler kortutbildade och nyanlända ska klara sina studier samt anställningar, inom ramen för Stockholmsjobb och feriejobb för unga, behöver den språkstödande verksamheten inom nämnden stärkas ytterligare.

Verksamhetsmål: Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

- Nämnden bidrar till ett effektivt resursutnyttjande och minskade kostnader bland annat genom att utveckla samverkan mellan nämndens olika verksamheter och därmed skapa förutsättningar för ökad effektivitet.
- Nämnden bidrar också till minskade kostnader genom att möjliggöra för stockholmare att gå från bidrag till utbildning, arbete och egen försörjning.

1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Verksamhetsmål: Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

- Jämställdhetsintegreringen är ett långsiktigt arbete. Initialt har nämnden fokuserat på att kartlägga, statistiskt, hur könsfördelningen ser ut inom olika verksamheter och insatser samt att genomföra kompetensutvecklingsinsatser. Detta arbete kommer att utvecklas framledes genom att fokus övergår till att närmare analysera resultat och utfall samt resursfördelning och jämställdhetsbudgetering.
- För att driva jämställdhetsintegrering framåt krävs att vuxenutbildningen kan få könsuppdelad statistik samt fortsatt personella resurser och utbildningsinsatser.

Verksamhetsmål: Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

- Arbetsmarknadsnämnden står inför flera utmaningar under kommande år i uppdraget att rusta stockholmarna för arbete och studier. Kompetens, arbetssätt och verksamhet behöver utvecklas och anpassas och ställas om för att bättre effekter ska nås i verksamheterna. Ett strukturerat arbetssätt kring kompetensfrågor på både individnivå och organisationsnivå behövs. Kompetensförsörjningen bör med fördel utvecklas mot att bli en naturlig del i verksamhetsplaneringen. Ledare måste få rätt förutsättningar och stöd för att klara sitt uppdrag. Medarbetares delaktighet behöver utvecklas så att medarbetaren ännu bättre kan bidra till verksamhetens utveckling. Det systematiska arbetsmiljöarbetet behöver utvecklas för att bättre fånga de organisatoriska och sociala aspekterna av arbetsmiljön och samverkan mellan arbetsgivare och fackliga organisationer behöver utvecklas.
- Den framtida kompetensförsörjningen innebär både utmaningar gällande rekrytering och behov av kompetensutveckling av befintliga medarbetare. Flera yrkeskategorier är svåra att rekrytera på grund av brist på arbetsmarknaden. Det gäller studie- och yrkesvägledare, lärare och ledare av olika slag. Inom alla verksamhetsområden finns behov av kompetensutvecklingsinsatser för att matcha verksamheternas förändrade behov.

Verksamhetsmål: Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

- Det är ett långsiktigt och fortlöpande arbete att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och nämnden avser att kontinuerligt erbjuda medarbetare kompetensutvecklingsinsatser inom området.

Verksamhetsmål: Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

- Utbildningsbehovet gällande barnkonventionen och normkritiskt tänkande är ett kontinuerligt behov som behöver erbjudas medarbetare även fortsatt under

planperioden.

- Utifrån Jobbtorg Stockholms uppdrag möter nämnden föräldrar där barnperspektivet behöver tas i beaktning i planering och val av insatser.

2 Nämndens verksamhetsområde

2.1 Omvärldsfaktorer av betydelse

Utvecklingen på arbetsmarknaden

Arbetsförmedlingen konstaterar att den svenska arbetsmarknaden är stark även om utvecklingen väntas avta under 2017 och 2018 (Arbetsförmedlingen 2016). Sysselsättningen väntas öka i landet med 101 000 personer under de kommande två åren även om bristen på arbetskraft inom vissa sektorer bromsar utvecklingen. Stockholmsregionen väntas ha den starkaste sysselsättningsutvecklingen i landet med en ökad sysselsättning om 1,5 procent till slutet av 2017 vilket motsvarar cirka 18 000 nya jobb.

Arbetsförmedlingen bedömer att antalet inskrivna arbetslösa i Stockholms län kommer att öka med 3 800 personer till fjärde kvartalet 2017 jämfört med motsvarande period 2016 vilket ger 72 700 inskrivna arbetslösa. Bakgrunden till detta är det stora antal personer som förväntas delta i etableringsprogrammet. Många av de flyktingar som kom i slutet av 2015 börjar få sina uppehållstillstånd och ska etablera sig på arbetsmarknaden. Det finns samtidigt indikationer på att konjunkturläget kommer att dämpas något vilket också har en effekt på antalet inskrivna arbetslösa (Arbetsförmedlingen 2016). Den relativa arbetslösheten bedöms uppgå till 6,0 procent i slutet av 2017 vilket är en marginell ökning.

Arbetslösheten är fortsatt låg i Stockholm, av den registerbaserade arbetskraften var 4,9 procent arbetslösa i genomsnitt under kvartal 2 och 3 2016. Prognosen är att sysselsättningen fortsätter öka framöver. Arbetslösheten i Stockholms stad är lägre än nationellt. Enligt Arbetsförmedlingen (2016) tillhörde 73 procent av samtliga inskrivna hos förmedlingen en eller flera av de grupper som bedöms ha en utsatt ställning på arbetsmarknaden. De identifierade grupperna är arbetslösa med högst förgymnasial utbildning, och därutöver arbetslösa födda utanför Europa, arbetslösa med funktionsnedsättning samt arbetslösa äldre (55-64 år). Arbetsförmedlingen gör bedömningen att denna utveckling kommer att fortsätta under perioden fram till 2018. Enligt Arbetsförmedlingen (2016) har målgruppen unga stärkt sin ställning på arbetsmarknaden i Stockholm och andelen inskrivna uppgick till 6,6 procent av den registrerade arbetskraften av unga 18-24 år.

Efterfrågan på arbetskraft i Stockholm är fortsatt god även om det fortsatt finns problem kopplat till matchningen på arbetsmarknaden. Detta bekräftas av bland andra Konjunkturinstitutet (2016), Stockholms Handelskammare (2016), Arbetsförmedlingen (2016). Handelskammaren pekar på att arbetskraftsbristen bland företag i Stockholm är den största på åtta år. Konjunkturinstitutet pekar på att arbetsgivarna sannolikt kommer att behöva sänka anställningskraven där så är möjligt för att klara av rekryteringen. Inom offentlig sektor uppger två av tre arbetsgivare att de har problem att rekrytera personal med rätt kompetens. Bristen väntas bidra till en dämpad sysselsättningsstillväxt i Stockholms län för såväl 2017 som 2018.

Det finns således en matchningsproblematik där efterfrågan på arbetskraftens utbildning och kompetens inte kan mötas av arbetskraftsutbudet. Arbetslösheten i Stockholms stad är därmed

strukturell och kan endast lösas med utbildning av arbetskraftsutbudet samt att fler arbeten skapas där kvalifikationskraven är lägre. Arbetsförmedlingen konstaterar också att det är viktigt att arbeta för att göra det attraktivt att välja en karriär inom yrken där stor brist råder och pekar på behov av både vägledningsinsatser och utbildning (Arbetsförmedlingen 2016). Enligt Konjunkturinstitutet kommer arbetslösheten nationellt att falla till en nivå på 6,3 procent 2018. Detta innebär att arbetslösheten kan förväntas falla även i Stockholm men med bakgrund av arbetslöshetens strukturella karaktär och de relativt höga kunskapskraven hos lokala arbetsgivare är det svårt att avgöra om sänkningen blir densamma som nationellt.

Nyanlända

Under 2015 sökte 163 000 människor asyl i Sverige, varav drygt 35 000 ensamkommande barn. Att antalet asylsökande nu minskat innebär inte att utmaningen för mottagandet av nyanlända är över, många har fått eller väntas få uppehållstillstånd och ska etablera sig i Sverige på ett bra sätt. När en kommun tar emot nyanlända, både asylsökande och de med uppehållstillstånd, innebär det bland annat att fler nya elever börjar skolan, fler bostäder behövs och socialtjänsten får nya utmaningar - särskilt avseende ensamkommande barn och unga. Behoven ökar även inom hälso- och sjukvården, vilket påverkar landstinget. Vuxenutbildningen och arbetsmarknadspolitiken måste klara att tillvarata och komplettera kompetensen hos det stora antal nyanlända som förväntas delta i etableringsuppdraget.

Ett fungerande asyl- och mottagningssystem förutsätter att personer som har fått ett slutligt avslag på sin asylansökan återvänder till sina hemländer. Det är trots det inte helt osannolikt att papperslösa, personer som fått negativa besked, kan komma att uppehålla sig i Stockholm för att söka arbetstillfällen och nya möjligheter.

Enligt Migrationsverkets prognos kommer mellan 25 000 och 45 000 personer att söka asyl i Sverige under år 2017. Planeringsantagandet är 34 700 personer, prognosen för 2018 är 25 000–65 000 asylsökande med ett planeringsantagande på 35 000 personer. Enligt prognosen är planeringsantagande för ensamkommande asylsökande barn 2 400 under 2017 och 2 900 under 2018.

Nu i februari 2017 finns enligt Migrationsverkets statistik totalt 5 749 asylsökande i Stockholms stad. Av dessa är 1 263 ensamkommande barn, 360 personer som bor på Migrationsverkets anläggningsboende (ABO) och 4 126 är egenbosatta personer (EBO). Många asylsökande kan komma att välja att uppehålla sig i Stockholm för att kunna hitta arbete.

För att nyanlända som fått uppehållstillstånd ska få en snabb kommunplacering antogs bosättningslagen som trädde i kraft den 1 mars 2016 och syftar till att alla kommuner ska ta emot nyanlända i år kommer behovet av bosättning i kommunerna vara som allra störst som en följd av att så många sökte asyl hösten 2015 och att många av dessa nu fått eller kommer att få beslut. . Behovet av att snabbt få fram bostäder är stort på många orter och i Stockholm kommer det att vara en extraordinär utmaning.

Länsstyrelsen fastslår fördelningstal för alla kommuner och för Stockholms stad gäller att staden ska ta emot 2 858 nyanlända på anvisning under 2017 utöver de nyanlända som själva ordnar ett boende i staden. Fördelningen av nyanlända baseras på kommunernas arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek, sammantagna mottagande av nyanlända och ensamkommande barn samt omfattningen av asylsökande som vistas i kommunen. De som anvisas ska erbjudas boende och initialt stöd.

Riksdagen har infört en tidsbegränsad lag som begränsar möjligheterna för asylsökande och deras anhöriga att få uppehållstillstånd i Sverige. Lagen började gälla den 20 juli 2016 och är tänkt att gälla i tre år. Den nya lagen innebär att den som är i behov av skydd får ett tillfälligt uppehållstillstånd. Den som bedöms vara flykting får ett uppehållstillstånd som gäller i tre år och den som bedöms vara alternativt skyddsbehövande får ett tillstånd för 13 månader. Om personen kan försörja sig själv kan han eller hon få permanent uppehållstillstånd. Den nya lagen innebär nya villkor för de nyanlända och kan komma att medföra att fler högutbildade personer går ut i lågkvalificerade arbeten för att få en möjlighet till permanent uppehållstillstånd och familjeåterförening.

I etableringsuppdraget ingår insatser för etablering i arbets- och samhällslivet för nyanlända flyktingar och deras anhöriga. Regeringen avser att se över regelsystemet för uppdraget. Syftet med översynen är att minska onödig administration och skapa förutsättningar för en ökad flexibilitet och effektivitet i uppdraget. Översynen ska titta på innehållet i bestämmelserna, men även på vilka bestämmelser som bör regleras i en lag som riksdagen bestämmer och vad som bör ingå i förordningar som regeringen kan ändra.

Ny lagstiftning

Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux

Som ytterligare del i kunskapslyftet har regeringen föreslagit en utökad rätt till komvux (*Rätt till behörighetsgivande utbildning inom komvux – prop 2016/17:5*). En utökad rätt att delta i komvux på gymnasial nivå i syfte att uppnå grundläggande och särskild behörighet till högskoleutbildning är en del av förslaget liksom en utökad rätt att delta i komvux på gymnasial nivå i syfte att uppnå grundläggande behörighet till och särskilda förkunskaper för utbildning inom yrkeshögskolan. Reformen har trätt i kraft januari 2017.

Arbetsmarknadsnämnden har tidigare gjort bedömningen att rättighetslagstiftningen i sig inte får stora konsekvenser för verksamheten då i stort sett alla behöriga sökanden till komvux redan tidigare är antogs. Det är dock ovisst vilka ekonomiska konsekvenser rättighetslagstiftningen kan få framöver kopplat till ett eventuellt införande av ett studiestartsstöd.

Studiestartsstöd

Regeringen har föreslagit att ett nytt studiestartsstöd ska införas den 1 juli 2017. Syftet är att öka rekryteringen till studier bland långtidsarbetslösa med stort utbildningsbehov. Detta för att stärka deras möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Stödet vänder sig till personer med kort utbildning som står långt från arbetsmarknaden och som annars inte hade börjat studera. Målgruppen är arbetslösa i åldern 25-56 år med behov av utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå. Bidraget som föreslås uppgå till 2 104 kronor per vecka vid heltidsstudier och ges högst under 50 veckor. Förslaget väntas träda i kraft den 1 juli 2017.

Arbetsmarknadsnämnden har tidigare ställt sig positiv till förslaget om att införa ett studiestartsstöd eftersom det bedöms vara en form som passar många i den tänkta målgruppen. Studiestartsstödet innebär emellertid ingen ekonomisk kompensation för de ökade kostnaderna för kommunen som är förknippade med förslaget. Dessa utökade kostnader är i form av utökade krav på vägledning, uppsökande verksamhet och administration. Det finns därmed anledning att befara kostnadsökningar för Stockholm när

arbetet med bidragsformen på sikt tar en fastare form. Ett arbete med att förbereda stadens arbete med bidraget pågår.

Enligt uppgifter från Centrala studiestödsnämnden (CSN), som väntas få uppdraget att administrera studiestartsstödet om det införs, kommer stödet att omfatta cirka 70 000 helårsplatser nationellt och cirka 700 i Stockholm.

Arbetsklausuler och sociala hänsyn i offentlig upphandling (SOU 2016:15)

Slutbetänkandet *Arbetsklausuler och sociala hänsyn i offentlig upphandling* (SOU 2016:15) består av två delar. I den ena delen analyseras förutsättningarna för Sverige att ratificera ILO:s konvention nr 94. Utredningen gör bedömningen att det är möjligt att använda arbetsklausuler så länge de står i överensstämmelse med de upphandlingsrättsliga principer som gäller inom EU. I den andra delen görs en internationell jämförelse av användning av sociala villkor vid offentlig upphandling.

Arbetsmarknadsnämnden har i yttrande tagit ställning för en ratifikation av konventionen och har konstaterat att den ligger i linje med den inriktning på arbetet som bedrivs i Stockholms stad. Arbetet pågår också inom arbetsmarknadsförvaltningen med att utveckla arbetet med socialt hänsynstagande vid upphandling.

Validering med mervärde (Ds 2016:24)

Regeringen har skickat ut en skrivelse som beskriver en utveckling av möjligheterna till validering. Förslagen syftar till att tydliggöra ansvaret för validering för att skapa ökad tillgänglighet för den enskilde. Förslagen innebär bland annat att skollagen bör ändras så att huvudmannen för vuxenutbildningen är skyldig att erbjuda validering, ett förslag till förtydligad definition av validering som står i bättre samklang med EU:s beslut inom området läggs fram och ett förtydligt ansvar för att stödja utvecklingen ges till ett antal berörda myndigheter.

Arbetsmarknadsnämnden har ställt sig positiv till de förslag till utvecklade möjligheter till validering som föreslås från regeringens sida. Dock har det funnits farhågor om att förslaget kan innebära ökade administrativa kostnader för kommunen. Detta framförallt på skolnivå och av den anledningen föreslås en viss ekonomisk kompensation utgå till kommunerna.

Arbetsmarknadsnämnden kommer under 2017 att utreda möjligheten att utöka valideringen inom ramen för det kommunala uppdraget för vuxenutbildningen i enlighet med uppdraget i budget för 2017.

Nationell valideringsdelegation

I november 2015 tillsatte regeringen en nationell valideringsdelegation som har i uppgift att lämna förslag på en nationell strategi för validering. Strategin ska bidra till ett effektivt, långsiktigt och överblickbart system för validering, liksom en förbättrad samordning mellan aktörer och intressenter inom utbildningsväsendet, arbetsmarknaden, branscher och organisationer inom arbetslivet samt organ som ansvarar för utfärdandet av olika kvalifikationer. De ska sprida goda exempel och arbeta för att enskilda får tillgång till den information de behöver om validering. Validering sker idag inom både utbildningsväsendet och i arbetslivet och en person kan behöva gå igenom flera olika system för att få sin reella kompetens kompletterad, bedömd och godkänd.

Delegationen ska lämna delbetänkanden varje år i april och ett slutbetänkande i november

2019. Arbetsmarknadsnämndens verksamheter inom vuxenutbildningen och Jobbtorg Stockholm kommer tillhöra de aktörer som påverkas av delegationens förslag på nationell strategi.

Aktuell forskning och utredningar

Välfärdsutredningen (SOU 2016:78)

Välfärdsutredningen lämnade i november 2016 över sitt betänkande *Ordning och reda i välfärden* (SOU 2016:78) till regeringen. Utredningen har haft i uppdrag att föreslå ett nytt regelverk för offentlig finansiering av privat utförda välfärdstjänster. Syftet med utredningen är att säkerställa att offentliga medel används till just den verksamhet de är avsedda för och att eventuella överskott som huvudregel ska återföras till den verksamhet där de uppstått.

Utredningen har även haft i uppdrag att analysera och se över de regelverk som i dag används när privata aktörer anförtros att utföra välfärdstjänster. Det handlar om regelverket för upphandling och lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Översynen syftar bland annat till att lämna förslag om hur regelverken kan förenklas och göras mer flexibla och om hur de kan ändras för att förbättra förutsättningarna för idéburna aktörer.

Välfärdsutredningen (SOU 2016:78) har även haft uppdrag att "i samråd med Utredningen om ett stärkt och självständigt civilsamhälle, och med beaktande av utredningens arbete föreslå hur formen idéburet offentligt partnerskap ytterligare kan användas och utvecklas".

Utredningen framför i sitt betänkande att det finns en rad juridiska frågeställningar kopplade till möjligheten att ingå ett IOP, såsom bestämmelser i kommunalrätten, upphandlingsrätten och EU:s statsstödsregler, som måste beaktas. Med hänsyn till att förutsättningarna varierar såväl avseende samarbetsformer som verksamheter är det enligt utredningens bedömning inte möjligt att föreslå en lagstiftning på området. Utredningen anser dock att det finns unika kvaliteter som samverkan genom IOP bidrar med och som bättre bör tas tillvara och föreslår därför att Upphandlingsmyndigheten och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor får i uppdrag att gemensamt utarbeta en vägledning för hur samverkan mellan det offentliga och idéburna organisationerna kan utvecklas genom ingående av idéburna offentliga partnerskap. Uppdraget ska utföras i samråd med relevanta aktörer, såsom Sveriges Kommuner och Landsting och civilsamhällets organisationer.

2.2 Vuxenutbildning

Målet för den kommunala vuxenutbildningen är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande för att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt främja sin personliga utveckling. En viktig del i detta har varit - och kommer fortsatt att vara - att erbjuda en andra chans att uppnå behörighet till eftergymnasiala studier. Men vuxenutbildningen har också potential att få en betydligt större strategisk roll i bland annat etablerings- och integrationsarbetet. För många stockholmare är vuxenutbildningen en första chans till utbildning och den kommer vara en nödvändig förutsättning för att få en plats på arbetsmarknaden och en möjlighet att bli delaktig i ett Stockholm för alla. På nationell nivå förväntas vuxenutbildningen spela en avgörande roll i arbetet med många av de stora samhällsutmaningarna och ny lagstiftning på området pekar också tydligt i den riktningen. Ett exempel är riktningförändringen för Arbetsförmedlingen som innebär en ökad vägledning mot reguljära studier. För den som inte har svenska som modersmål och är kortutbildad är vuxenutbildningen oumbärlig för möjligheterna att inkluderas i samhället. För närvarande är

det endast 6 procent av nyanlända inom etableringen där vuxenutbildning är en del av etableringsplanen. På nationell politisk nivå uttrycks en ambition att denna andel måste mångdubblas för att klara utmaningarna på arbetsmarknaden.

Stadens egen kompetensförsörjning är ett annat område där en väl utvecklad vuxenutbildning kan få en mycket viktig roll. Staden har stora och ökande rekryteringsbehov inom flera områden, där det också råder brist på utbildad arbetskraft. Stadens egen vuxenutbildning kan i högre grad användas som en möjlighet för staden att ta ett stadsövergripande helhetsgrepp kring att matcha, utbilda och rekrytera personer med rätt kvalifikationer till stadens verksamheter, men också till andra bristyrken.

Vuxenutbildning Stockholm erbjuder stockholmare vuxenutbildning inom sfi, utbildning på grundläggande- och gymnasial nivå, yrkeshögskoleutbildning och särskild utbildning för vuxna (Lärvux). Sedan sfi upphörde som egen skolform 2016 har sfi blivit en del av den kommunala vuxenutbildningen. En viktig anledning till reformen är att möjliggöra en större flexibilitet och individanpassning. Arbetet med att skapa en ny avdelning påbörjades under 2016 och arbetet kommer att fortgå under 2017.

För att rekrytera fler till vuxenutbildning kommer nämnden fortsatt att bedriva ett aktivt uppsökande arbete på nya arenor och marknadsföra utbildning bland annat i kollektivtrafiken och på mässor.

Stadens ambitioner om att fler stockholmare ska studera, tillsammans med ny rättighetslagstiftning gällande gymnasialnivå, ett eventuellt införande av ett rekryterande studiestartsstöd samt den ökade flyktinginvandringen får konsekvenser för verksamhet och ekonomi under 2017 och kommande år. Nämnden väntar under planperioden ökande volymer inom sfi, grundläggande och gymnasial vuxenutbildning samt ökande volymer av elever i behov av stöd.

När vuxenutbildningens roll i allt högre grad kommer att handla om att utbilda utrikes födda kvinnor och män, med varierande utbildningsbakgrund och mycket skiftande yrkeserfarenhet, ställs nya krav på utbildningens anpassning till de mål den enskilde har med sina studier. Genom bättre målanpassning av sfi, där siktet redan tidigt är inställt mot elevens framtida sysselsättning, finns förutsättningar till effektivare studier. Detta genom att studier i svenska språket i ett så tidigt skede som möjligt kan kombineras med annan utbildning eller andra insatser med relevans för individens framtida sysselsättning.

För att möta målgrupperna på ett adekvat sätt behöver vuxenutbildningen utformas på ett delvis nytt sätt. Verksamheten behöver få förutsättningar till ett mer holistiskt synsätt där elevernas hela situation kan mötas och som kräver både nya arbetssätt och metodutveckling, men även resurser till stödinsatser av olika slag.

Förändringar i målgruppen för vuxenutbildningen medför stora behov av stöd som inte alltid kan tillgodoses inom ramen för ordinarie undervisning eller ordinarie utbildningsersättning. Det gäller elever med sammansatt problematik med allt ifrån psykisk sjukdom, neuropsykiatriska funktionsvariationer, krigstrauman, till extremt låg utbildningsbakgrund eller dåliga, ibland obefintliga svensk-kunskaper. För den elevgruppen ser vi behov av ytterligare stödresurser, till exempel modersmålsstöd eller stöd liknande *supported education*, för att eleven ska ha en chans att klara av utbildningen. Nämnden har utvecklat verksamheten för att bättre möta målgruppernas behov genom Studieteamet och Enheten för språkstödande insatser. Vidare har nämnden ansökt om medel från stadens sociala investeringsfond för att

ytterligare stärka stödet till kortutbildade elever.

Studieteamet

Arbetsmarknadsnämnden har 2016 inrättat den nya enheten Studieteamet. Studieteamet (tidigare kallat vuxenteamet) är Stockholm stads stödteam för vuxna studerande som av olika anledningar behöver stöd och extra anpassningar för att komma in i och genomföra studier inom kommunal vuxenutbildning. Utifrån individens behov kan Studieteamet erbjuda studievägledning, kartläggning av behov av stöd i studierna, strategier för lärande och lån av hjälpmedel samt samtalsstöd. Nämnden har ansökt om medel från Sociala investeringsfonden för en utökning och utveckling av Studieteamets verksamhet. Utökningen sker genom att sfi-verksamheten inkluderas vilket innebär en närapå fördubbling av det totala elevantalet. Teamet ska också övergå till mer konsultativa arbetsätt och genomföra kompetensutveckling till de medarbetare som arbetar direkt med elever. Syftet är att fler elever inom komvux alla nivåer ska klara av att fullfölja sina studier med godkända betyg.

Fler kortutbildade ska söka och klara av studier inom vuxenutbildningen

Staden har fattat beslut om att öka möjligheten till livslångt lärande för alla. Regeringen förväntas fatta beslut om ett studiestartsstöd för att rekrytera fler kortutbildade till studier.

Detta kräver sammantaget:

Utökad tillgång till studie- och yrkesvägledning för kortutbildade

- Studiestartsstödet: här räknar CSN med ca 700 helårselever per år för Stockholm. Om folk läser halvtid innebär det cirka 1000 elever.
- Utbildningskontrakt: antalet studerande med utbildningskontrakt väntas öka till följd av överenskommelsen inom ramen för DUA. Nämnden har i samband med verksamhetsplanen för 2017 aviserat målsättningen om att 150 nya utbildningskontrakt kommer att ingås under året. Denna planering har visat sig något lågt beräknat eftersom efterfrågan varit stor och redan under årets första två månader har ca 60 utbildningskontrakt slutits. Den ökade efterfrågan att ingå utbildningskontrakt kommer ge ökade volymer inom vuxenutbildningen samt öka behovet och efterfrågan av studie- och yrkesvägledning.
- Flora av kombinationer av arbetsmarknadsinsatser och utbildning: t.ex. Stockholmsjobben, traineetjänster, Extratjänster m.m. Ställer krav på studie- och yrkesvägledning.
- Nyanländas etablering ökar behovet av studie- och yrkesvägledning väsentligt för att ta tillvara befintlig kompetens samt få ihop rätt utbildning som leder till egen försörjning

Fortsatt utveckling av stödinsatser för att så många som möjligt också ska klara av studierna.

- Utökning av Studieteamet med 4,3 tjänster 2017 när teamet även ska omfatta sfi. Detta finansieras bland annat med stöd från sociala investeringsfonden.

En växande andel inskrivna på Arbetsförmedlingen och i försörjningsstöd som ska rekryteras till och fullfölja utbildning. Det handlar ofta om personer med bristande studievana och ibland bristande motivation, vilket gör att de behöver mer stöd än ”ordinarie” komvuxelever. Dessa målgrupper behöver stöd bland annat inför och under studierna med metoder liknande *Supported Education*. Förvaltningen erbjuder idag denna form av stöd i mindre skala. Då

efterfrågan ökar behöver detta arbetssätt implementeras i ordinarie verksamhet vilket kan medföra ökade personalkostnader.

Parallella studier

Permanentning av arbetssätt som idag bedrivs i projekt- och pilotform för att öka möjligheterna till parallella studier mellan exempelvis Sfi och yrkesutbildning visar på goda resultat. Men detta är kostnadsdrivande då de ofta kräver språkstödande insatser för att studerande ska klara yrkesutbildningen. Resultaten visar att utbildningstiden förkortas väsentligt för eleverna vilket möjliggör för dem att snabbare komma till egen försörjning. Idag finansieras dessa parallella studier genom särskilda projektmedel. Vid implementering i ordinarie verksamhet behöver finansieringen av utökade stödinsatser säkras.

Nämnden tilldelades i budget 2017 särskilda medel för Sammanhållet program för kortutbildade men de utbildningar som startas under 2017 kommer att löpa på till utgången 2018. För detta behöver nämnden fortsatt finansiering även nästa år och kommande planperiod för att kunna implementera programmet i ordinarie verksamhet.

Upphandling av vuxenutbildning

En majoritet av vuxenutbildningen, cirka 80-85 procent, utgörs idag av upphandlad verksamhet. Nämnden har avtal med sammantaget 14 utbildningsanordnare, fem är leverantörer av sfi och 13 inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå. Dagens valfrihetssystem medger att eleven själv väljer utbildningsanordnare.

Nuvarande avtal löper ut den 31 december 2018 med möjlighet till förlängning under ytterligare 18 månader, fördelat på tre perioder om sex månader. Ett arbete med ny upphandling kommer att påbörjas under 2017 och fortlöpa under aktuell planperiod. Arbetet med den nya upphandlingen kommer att ha påverkan under planperioden.

Utveckling av egen regi inom vuxenutbildning

Nämnden satsar på att utveckla och stärka verksamhet i egen regi i syfte att säkra en hållbar positiv utveckling och ekonomi. Ambitionen är att egen regi ska vara drivande i utveckling av vuxenutbildning, ha spetskompetens för att möta nämndens prioriterade målgrupper och bidra med kompetensförsörjning till stadens arbetsgivare inom bristyrken. I detta syfte genomförs bland annat ett genomgripande utvecklingsarbete inom Åsö vuxengymnasium. Nämnden genomför utbildningar i sfi/svenska som andraspråk samt yrkesämnen till anställda i stadens äldreomsorg och dialog pågår om att skala upp det arbetet.

Det finns även stora och brådskande behov av lokalförändringar för att möjliggöra för egen regi att växa och utvecklas, se bilaga Lokalförsörjningsplan.

Vuxencampus

Förslaget till ett campus i city bygger på en samlokalisering och integrering av skolor i egen regi. Under 2017 ska nämnden inleda en organisatorisk förändringsprocess, utifrån uppdrag i budget. Förslaget om campus innebär en skola med en kärna av komvux på olika nivåer (sfi, grundläggande och gymnasial nivå). Att placera utbildningarna organisatoriskt nära varandra ökar förutsättningar för elever att kunna läsa på olika nivåer samtidigt, till exempel sfi parallellt med en matematikkurs eller svenska som andraspråk parallellt med en yrkesutbildning. Utöver en organisatorisk närhet behöver arbetssätt förändras till förmån för ökat samarbete och en utökad helhetssyn på eleverna.

Nämnden ska tillsammans med SISAB utreda dimensionering och anpassning av lämpliga lokaler för ett sammanhållet vuxencampus i innerstaden. Utredningen behöver omfatta hur finansiering av verksamhetsanpassningar och standardhöjningar ska delas mellan fastighetsägare och hyresgäst.

Under 2017 fortsätter dialogen med utbildningsnämnden och Spånga-Tensta stadsdelsnämnd om förutsättningarna för samverkan om utbildningsverksamhet på Tensta gymnasium. Nämnden ser att en utbildningsverksamhet i samverkan med andra nämnder skulle vara positivt för Tensta och att nämndens verksamheter skulle kunna vara representerade i en sådan verksamhet. Nämnden arbetar med en översyn av vilka verksamheter som kan vara aktuella och vilka kostnader detta skulle medföra för nämnden.

Utbildningsinsatser för lärare

En engagerad och kompetent lärarkår är den viktigaste förutsättningen för elevernas lärande. Det finns höga förväntningar på lärare avseende andraspråksinläring, individanpassning, flexibilitet och arbetsmarknadsfokus. Detta samtidigt som samhället förändras snabbt med digitalisering och målgrupper med stora behov kommer till vuxenutbildningen.

Arbetsmarknadsförvaltningen satsar på lärarnas och skollära förutsättningar och kompetens för att möta det komplicerade uppdraget. Nämnden har beviljats medel från kompetensutvecklingsfonden inom andraspråksinläring. Lärare och annan personal inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning i egen regi samt särvtux kommer med start 2017, erbjudas en utbildningsinsats på 7.5 hp med fokus på att möta elever med svenska som andraspråk. Därutöver finns behov av kompetensutveckling inom digitalisering. En ansökan till ESF kommer göras under 2017 för detta ändamål.

ESF-projekt: Digitalisering av vuxenutbildningen

Arbetsmarknadsförvaltningen har tidigare identifierat digitalisering av vuxenutbildningen som ett fokusområde och kartläggningar har också visat att lärarna själva anser att digitala verktyg är ett prioriterat område för kompetensutveckling. En ansökan om medel från Europeiska socialfonden (ESF) har därför beretts inom förvaltningen under vintern. Arbetet syftar till att öka graden av individualisering i undervisningen med stöd av digitala verktyg via kompetenshöjande insatser riktade till lärarna inom vuxenutbildningen. En tillkommande aspekt blir dessutom att skapa ett organisatoriskt stöd som kan arbeta för att digitaliseringens fördelar löpande kan tas tillvara. Ett utökat användande av digitala verktyg väntas kunna bidra till förbättrade studieresultat. ESF fattar beslut om tilldelning av stöd i juni 2017.

Finansiellt stöd under studier

För många kortutbildade kan möjligheterna till ekonomisk försörjning utgöra ett hinder för att söka sig till studier. Beslut om regeringens förslag att införa ett studiestartsstöd för personer 25-56 år som står långt ifrån arbetsmarknaden och saknar grundläggande- eller gymnasialutbildning väntas under våren 2017. Om beslutet bifalles kommer studiestartsstödet att införas från och med 1 juli 2017. I samband med budget 2017 fick arbetsmarknadsnämnden uppdraget att utreda möjligheten att införa finansieringsstöd under studietiden för personer som saknar grundskoleutbildning, beroende på utfallet av studiestartsstödet.

2.3 Jobbtorg

Jobbtorg Stockholms övergripande uppdrag är att stötta människor till arbete eller studier. Det är en god arbetsmarknad i Stockholm men samtidigt råder kompetensbrist för att tillsätta de lediga jobben.

Tillväxten är stark i Stockholm och konjunkturutvecklingen tyder på att arbetsmarknaden kommer vara fortsatt god för personer med utbildning och/eller färsk arbetslivserfarenhet. Denna grupp förväntas därmed inte öka inom Jobbtorg Stockholm de kommande åren. Enligt Arbetsförmedlingens prognos ökar andelen av de arbetslösa som tillhör en eller flera av de grupper som bedöms ha en utsatt ställning på arbetsmarknaden: arbetslösa med högst förgymnasial utbildning, arbetslösa födda utanför Europa, arbetslösa med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga samt arbetslösa äldre (55-64 år). Dessa personer bedöms även löpa en större risk att hamna i en långvarig arbetslöshet. Inom Jobbtorg Stockholm tillhör en stor andel av aspiranterna de grupper som räknas ha mest utsatt position på arbetsmarknaden.

I det dagliga arbetet möter Jobbtorg Stockholm personer som har resurser och kan bidra med rätt förutsättningar. Många av jobbtorgets aspiranter har en komplex problematik och därmed större utmaningar i att komma vidare och behöver därför mer individuellt stöd. Många fler kan delta i arbetslivet med rätt stöd och utifrån sina förutsättningar. För att möta aspiranternas behov är det viktigt att verksamheten kontinuerligt anpassar arbets sätt, insatser och metoder. För de målgrupper som Jobbtorg Stockholm möter är samverkan med andra aktörer avgörande för att målet att aspiranten blir självförsörjande genom arbete eller studier ska uppnås.

Jobbtorg Stockholms huvuduppdrag är att stötta arbetslösa försörjningsstödstagare till självförsörjning genom arbete eller studier. Förutom personer som uppbär försörjningsstöd, indelade i ordinarie målgrupp och målgrupp resurs, har jobbtorgets målgrupper successivt utvidgats sedan 2009. Jobbtorgetts uppdrag innefattar idag även andra målgrupper, bland annat unga som varken arbetar eller studerar och saknar känd aktivitet och unga 16-19 år inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret som nås genom uppsökande arbete.

I takt med att Jobbtorg Stockholms uppdrag utvecklats och utvidgats att innefatta nya verksamheter och målgrupper har även organisationen genomgått förändringar för att bättre kunna möta nya krav och behov. Målet med dessa förändringar är ett ökat fokus på den enskilde aspiranten och dennes möjligheter och förutsättningar att nå självförsörjning. Jobbtorg Stockholm kommer under planperioden fortsätta arbetet med att följa aspiranternas progression och utveckla arbetet med ständiga förbättringar.

Arbetet med att implementera och utvärdera de gemensamma bedömningsinstrument som utarbetats i samverkan mellan socialförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och arbetsmarknadsförvaltningen kommer att fortsätta under planperioden. Behov finns av att fördjupa samarbetet med fokus på att utveckla insatser för målgrupper med olika behov.

Inflödet till Jobbtorg Stockholm har varit lägre de senaste åren även sett i förhållande till antalet inskrivna i målgrupperna på stadsdelarna. Detta är delvis en konsekvens av att allt färre stockholmare är i behov av försörjningsstöd. En utveckling är att antalet inskrivna med försörjningsstöd har minskat medan däremot antalet unga som nås genom det uppsökande arbetet har ökat. Stadsdelsnämndernas behov av insatser genom Jobbtorg Stockholm har förändrats genom åren i takt med att behovet hos personer med ekonomiskt bistånd har

förändrats. För att bättre möta stadsdelsnämndernas behov har Jobbtorg Stockholm bland annat deltagit i arbetet kring de lokala utvecklingsprogrammen.

Stadsdelsnämnderna lyfter fram ett ökat behov av att praktiskt kunna pröva personers arbetsförmåga mot arbetsmarknaden men även för att kunna ge underlag till Försäkringskassan vid ansökan om sjukersättning. Jobbtorg Stockholm kommer under våren 2017 öppna upp för att inleda inskrivningen på Jobbtorg med en arbetsförmågeprövning för den målgruppen. Enligt uppdrag i budget 2017 kommer nämnden i samråd med stadsdelsnämnderna under året att göra en översyn av Jobbtorg Stockholms uppdrag och målgrupper. Konsekvenserna av översynen är svåra att överblicka men kan komma att ställa andra krav på hur verksamheten inom Jobbtorg bäst organiseras framöver för att möta behovet hos stadsdelsnämnderna och de målgrupper som har svårast att etablera sig på arbetsmarknaden.

Fler till studier

Jobbtorg Stockholm arbetar för att fler aspiranter ska ta del av utbildningsinsatser och studier. Det arbete som påbörjats, inom ramen för de så kallade Järvapiloterna, i samverkan med sfi, vuxenutbildningen och Arbetsförmedlingen kommer under kommande planeringsperiod att fortsätta främst i egen regi. Statliga satsningar som utbildningskontrakt för unga 20-24 år och ett eventuellt införande av studiestartsstöd för personer 25-56 år kommer att öka möjligheterna för den enskilde att studera och samtidigt klara sin försörjning. Förvaltningen ser även här att behovet av stödinsatser inför och under studierna kommer att öka och vara nödvändigt för att fler ska klara sina studier.

Stockholmsjobb

Stockholmsjobb är en fortsatt prioriterad satsning och en del av målsättningen att öppna fler vägar till arbete för nämndens målgrupper. För att öka möjligheterna till anställning på öppna arbetsmarknaden efter en visstidsanställning i staden ser nämnden ett stort behov av att fortsätta utveckla utbildningsinsatser inom ramen för Stockholmsjobb. Ett sätt att göra det är att skapa ”paket” där utbildningsspår mot bristyrken kombineras med en visstidsanställning. Det skulle även bidra till stadens kompetensförsörjning, men om det ska ske i större omfattning framledes krävs det ytterligare finansiering.

Under de senaste åren har staden satsat för att fler ska kunna ta del av insatsen Stockholmsjobb. Ökningen har inneburit att behovet av platser har ökat. Nämnden anser att en ökad politisk ambitionsnivå avseende antalet Stockholmsjobb kräver tydligare uppdrag till stadens nämnder och bolag om att ta emot Stockholmsjobbare.

Inom ramen för nuvarande uppdrag och budgetram ser nämnden en sannolik volymökning vad gäller antalet personer som kan erbjudas ett stockholmsjobb i och med anställningsstödet extratjänst. Anställningsstödet är högre och medför att medlen därmed räcker till fler personer. En första inventering som gjorts tillsammans med stadsdelsförvaltningarna visar på att målgruppen som har försörjningsstöd och rätt till extra tjänst uppgår till drygt 700 personer. Hur många av dessa som sedan har behov av och förutsättningar för ett Stockholmsjobb och blir aktuella för insatsen är mycket oklart. Nämnden kan däremot konstatera att det finns en hög sannolikhet för att det blir en betydande ökning av volymen framledes.

För att Stockholmsjobben ska hålla fortsatt hög kvalitet och leda till en hållbar etablering på

arbetsmarknaden för individen är det sammanhållna stödet inför, under och efter visstidsanställningen avgörande. Det är en arbetsmetod som är resurskrävande. Nämndens erfarenhet är att 25 aspiranter per heltid är ett maxantal för att kunna hålla kvalitet och nå goda resultat av insatsen. Nämnden ser därför ett behov av ökade personalresurser alternativt ett tak för hur många Stockholmsjobb som kan hanteras under ett år.

Nämnden har påbörjat ett arbete med att samordna Etableringsjobb inom staden. Det är dock svårt för nämnden att bedöma hur stor efterfrågan kommer att vara på denna typ av insats från nyanlända. Nuvarande regelverk beträffar tillfälligt uppehållstillstånd (TUT) och den begränsade möjligheten att få permanent uppehållstillstånd (PUT) bedöms av nämnden som problematisk. Detta eftersom gällande regelverk endast medger reguljär anställning utan subvention som berättigande till permanent uppehållstillstånd. Konkret kan detta innebära att nyanlända inte vill gå in i insatsen etableringsjobb eftersom det kortsiktigt inte hjälper dem att erhålla ett permanent uppehållstillstånd och därmed återförenas med sin familj.

Stöd till personer med funktionsnedsättning

Utvecklingen på arbetsmarknaden gör att möjligheterna att få och behålla ett arbete blir allt svårare för personer som har en funktionsnedsättning som påverkar arbetsförmågan.

Arbetsmarknadsnämnden bedriver en verksamhet för att stötta personer som har daglig verksamhet att få och behålla ett arbete på öppna arbetsmarknaden. Andelen personer som erbjuds och får daglig verksamhet ökar. Enligt socialstyrelsen bedöms cirka tio procent av de som idag har daglig verksamhet kunna klara av ett arbete på den ordinarie arbetsmarknaden, vilket för Stockholms del rör sig om cirka 250 personer. Verksamheten Alfa ger information och vägledning om sysselsättning, studier, praktik och arbete till personer som har en varaktig funktionsnedsättning på grund av psykisk ohälsa och har kontakt med stadens socialpsykiatri. Alfa erbjuder även arbetsrehabilitering och individuellt stöd enligt IPS-metoden.

Nämnden bedömer att båda dessa verksamheter idag är underdimensionerade. Med ökade resurser kan stöd erbjudas tidigare i processen till de som står i begrepp att ansöka om daglig verksamhet eller sysselsättning och övergångarna till öppna arbetsmarknaden för de som redan fått daglig verksamhet eller sysselsättning kan öka väsentligt. Det saknas idag en tydlig struktur och samverkan kring hur arbetsrehabilitering erbjuds som alternativ till sysselsättning eller som komplement till sysselsättning och daglig verksamhet. Detta riskerar att skapa inlåsningseffekter för målgrupperna. Målgruppen unga vuxna 18-25 år som har sysselsättning har särskilt uppmärksammats då de idag i liten utsträckning tar kontakt med Alfa.

Vad gäller daglig verksamhet har Socialnämnden påbörjat en översyn av incitamenten för daglig verksamhet att arbeta för en övergång till öppna arbetsmarknaden för de som vill och har förmåga. Översynen omfattar även stadens struktur och samverkan kring personer inom daglig verksamhet. Det förväntas öka efterfrågan och behovet av arbetsmarknadsnämndens insatser för målgruppen.

Nämndens verksamhet *Serviceassistenter* är en två-årig satsning för att sänka barriärerna in på arbetsmarknaden för unga med funktionsnedsättning. Det finns ett stort behov av att fortsätta och utveckla satsningen på serviceassistenter genom arbetsdifferentiering i stadens verksamheter till att omfatta allt från barn- och äldreomsorg till enklare administration, fastighetservice eller parkskötsel. Genom arbetsdifferentiering kan staden skapa fler arbetstillfällen där avgränsade och anpassade arbetsuppgifter riktas till personer med funktionsnedsättning. Det bidrar till en ökad specialisering hos övrig personal och frigör

samtidigt tid och resurser. Nämnden föreslår att staden tillhandahåller 40 serviceassistenttjänster som finansieras centralt via arbetsmarknadsnämnden och som verksamheterna kan rekvirera utifrån behov. Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för stöd inför och under anställning, att kombinera anställningen med en utbildningsdel anpassad utifrån verksamheternas behov och individens förutsättningar samt för att stötta individen vidare till en anställning på öppna arbetsmarknaden.

Insatser för unga vuxna

Generellt är arbetsmarknaden för unga god i Stockholm men vissa grupper av unga har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden: unga med funktionsnedsättning, unga utrikes födda och unga utan fullständiga gymnasiebetyg.

Antalet unga nyanlända har ökat kraftigt och kommer utgöra en större andel av unga som varken studerar eller arbetar under planperioden. En målgrupp som löper en stor risk att hamna i utanförskap är unga som invandrat till Sverige under sena tonåren. Denna grupp har små förutsättningar att hinna klara av en gymnasieutbildning. Fullföljd gymnasieutbildning är enligt forskning den enskilt viktigaste faktorn för att en ung person ska etablera sig på arbetsmarknaden och nämnden ser ett stort behov av förstärkta insatser och alternativa utbildningsmöjligheter för denna målgrupp.

Gruppen unga utanför skola och arbetsmarknad bedöms komma att öka de kommande åren vilket kräver en utökad uppsökande verksamhet. För detta behövs en beredskap då det är en målgrupp där samverkan behöver utvecklas med andra aktörer som psykiatri, socialpsykiatri och missbruksvård. Fortsatt utveckling av insatser för de ungdomar som nås, bland annat utbildningsalternativ i gränslandet mellan skola och arbetsmarknad behövs. Förvaltningen behöver fortsätta att, tillsammans med utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna, utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.

Utifrån Stockholms befolkningsprognos 2016 väntas antalet unga inom gymnasieåldern i Stockholm öka kraftigt med inledning 2016 fram till 2025 med ca 12 000 unga vilket innebär att antalet unga att söka upp inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret förväntas öka avsevärt. Det ställer krav på ökade personalresurser för att nå ungdomar som inte går i gymnasiet och krav på insatser för dem. Samverkan med utbildningsförvaltningen behöver intensifieras för att erbjuda insatser som är flexibla och där arbetsmarknadsinsatser kan kombineras med studier. Den möjligheten finns idag inom introduktionsprogrammen men för ungdomar med gymnasiebehörighet saknas den typen av insats. En målgrupp som nämnden idag inte har ett uppdrag att arbeta med inom det kommunala aktivitetsansvaret men där det har identifierats ett stort behov är asylsökande ungdomar som inte går i gymnasiet. Staden erbjuder idag vare sig stöd eller insatser för unga asylsökande som inte tar del av studier.

Nämnden kommer att fortsätta utveckla arbetet utifrån samverkansöverenskommelsen med Arbetsförmedlingen inom ramen för delegationen unga till arbete (DUA) under planperioden. Samlokaliseringen av Jobbtorg unga Kista och Arbetsförmedlingen pågår och beräknas vara genomförd 2018. Det innebär att staden och Arbetsförmedlingen kommer erbjuda unga i Järvaområdet en gemensam ingång till ett samlat utbud av insatser. Den del av målgruppen för samverkan som idag endast har kontakt med Arbetsförmedlingen har utökats i och med att unga upp till 29 inkluderats samt nyanlända ungdomar. Den prognostiserade målgruppen för samverkan har därmed ökat från 700 till drygt 2000 ungdomar. Nämnden ser det som mycket

sannolikt att det medför att en större andel ungdomar, som idag endast har kontakt med Arbetsförmedlingen, framöver kan komma att behöva insatser från Jobbtorg genom den gemensamma verktygslådan. Förvaltningen bedömer att detta kommer att innebära att målgrupper som tidigare inte varit aktuella på jobbtorg kommer att ta resurser i anspråk vilket kan komma att innebära konsekvenser för jobbtorgens ordinarie målgrupper.

Insatser för romer

Som del i att Stockholm stad är utvecklingskommun för romsk inkludering kommer kommunstyrelsen under 2017 ta fram en strategi för romsk inkludering. Arbetsmarknadsnämnden kommer utifrån strategin utöka och utveckla insatserna för romer under kommande planperiod. Ett antal utvecklingsområden är identifierade utifrån rätten till arbete. Det gäller bland annat behovet av att utveckla dialogen och samverka med romska representanter, utveckla arbetet med brobyggare och att utveckla stadens insatser för att romer i ökad utsträckning ska komma in på arbetsmarknaden. Nämnden ser behov av att fortsätta utveckla Stockholmsjobb för romer samt vuxenutbildningsinsatser som inkluderar stöd i studier. Nämnden ser behov av resurser till ytterligare brobyggare, framförallt på ungdomssidan.

Advisory Board

Socialnämnden har under flera år samarbetat med näringslivet för att ensamkommande unga för att dessa ska få möjlighet till praktik och på sikt kunna få ett arbete. Samarbetet har varit framgångsrikt och ska fortsätta. Socialnämndens arbete har stöd i forskning för insatser kring utbildning, arbete och hälsa och ska utveckla och stärka det arbetet. Under 2017 kommer socialnämnden att undersöka möjligheterna att bredda Advisory Boards verksamhet till att erbjudas alla ensamkommande unga, även de som bor på andra boenden än egenregi och i familjehem. Socialförvaltningen har ett pågående samarbete med Arbetsmarknadsförvaltningen kring sommarjobb för ensamkommande ungdomar. Under året ska ett utökat samarbete kring Advisory Board diskuteras. Ambitionen är att omfatta de unga som staden ansvarar för.

2.4 Förvaltningsgemensamma utvecklingsfrågor

Studie- och yrkesvägledning

Arbetsmarknadsnämndens behov av studie- och yrkesvägledning är allttjämt stor. För att nå nämndens övergripande mål om att fler ska studera inom vuxenutbildningen behöver fler få ta del av studie- och yrkesvägledning. Förvaltningen erfarenhet är att det är svårt att motivera personer som står långt ifrån arbetsmarknaden och som upplever svårigheter med försörjning att studera. Statliga satsningar som utbildningskontrakt för unga 20-24 år och ett eventuellt studiestartsstöd för långtidsarbetslösa 25-56 år medför ett ökat behov av studie- och yrkesvägledning. Vidare för att få fler aspiranter vid Jobbtorg Stockholm att ta del av dessa satsningar och påbörja studier inom vuxenutbildningen krävs utökad studie- och yrkesvägledning och ett samarbete mellan jobbtorg och vuxenutbildning.

Samverka med stadens nämnder och statliga myndigheter

Arbetsmarknadsförvaltningen samverkar med andra myndigheter och förvaltningar i arbetet med att skapa förutsättningar för aspiranter, elever och deltagare att gå vidare till egen försörjning. Inom staden samverkar förvaltningen främst med stadsdelsförvaltningarna, utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen i olika arbetsgrupper, uppdrag och projekt.

Förvaltningen anser att samverkan är ett viktigt verktyg för effektivare resursanvändning och utvecklar ständigt samverkan med andra myndigheter. Allteftersom målgrupperna inom nämndens verksamheter har förändrats till att omfatta fler deltagare med olika former av svårigheter och problematik som exempelvis psykisk ohälsa, missbruk och trauma har behovet av samverkan med andra nämnder ökat. Nämnden bedömer att behovet av samverkan kommer fortsatt att öka under planperioden och vara en viktig faktor för att nå nämndens mål för verksamheten.

Deltagare med symptom av posttraumatisk stress

Nämndens verksamheter möter i allt högre utsträckning deltagare med symptom av posttraumatisk stress. För att möta dessa deltagares behov behöver verksamheterna mer kunskap och anpassade metoder för att deltagare, elever och aspiranter med symptom av posttraumatisk stress ska kunna tillvarata sig de utbildningar och insatser som erbjuds inom samhällsorienteringen för nyanlända, arbetsmarknadsinsatser inom jobbtorg samt vuxenutbildning och sfi. För att möta detta behov kommer nämndens verksamheter att samverka med organisationer och förening med lång erfarenhet av posttraumatisk stress.

Utbyggnad av Enheten för språkstödjande insatser

Arbetsmarknadsnämnden ser ett behov att utvidga Enheten för språkstödjande insatser under kommande planeringsperiod. Detta med bakgrund av ett ökat behov från nämndens verksamheter i uppdraget att arbeta med nyanlända. I de satsningar nämnden har gjort avseende parallellitet och sammanhållet program för kortutbildade är de språkstödjande insatserna en förutsättning för att den enskilde ska kunna tillvarata sig utbildningen på relativt kort tid. Språkstödjande insatser har även varit aktuella inom Järvapiloterna och övriga pilotutbildningar inom vuxenutbildningen. Vidare har språkstödjande insatser även erbjudits till unga nyanlända inom ramen för feriejobb och behovet väntas öka ytterligare i samband med införandet av etableringsjobb inom staden. För att möta behovet av språkstödjande insatser inom nämndens verksamheter behöver en utbyggnad av Enheten för språkstödjande insatser ske, nämnden bedömer att denna satsning kan hanteras inom befintlig ram.

Näringslivssamverkan och sociala klausuler i upphandling

Arbetsmarknadsnämndens samverkan med näringslivet syftar bland annat till att ge verksamheterna kunskap om näringslivets behov gällande kompetenser och kompetensförsörjning på lång sikt samt att öka möjligheten för nämndens målgrupper att komma ut i anställning.

Detta görs bland annat genom att ingå partnerskap med branschorganisationer och företag där kompetensbrist finns eller kommer att uppstå. Nämnden för genom partnerskapen en kontinuerlig dialog med näringslivet där värdefull kunskap kan inhämtas i syfte att utveckla innehåll i utbildningar och kurser för att elever efter genomgången utbildning skall ha den kunskap som arbetsgivare efterfrågar. Vidare syftar partnerskapen till att skapa fler platser för praktikplatser och anställningar för deltagare i nämndens verksamheter. Partnerskapen skrivs på ett eller flera år med avstämningar för att hålla aktuella.

De partnerskapsområden som är identifierade för 2017 och 2018 är: gröna näringar och miljö; transport; bygg och anläggning; hemservicetjänster; besöksnäring; handel; samt vård och omsorg. Inom dessa områden har både utbildningar och rekryteringar påbörjats, fler utbildningsinsatser startar under 2017 där eleverna är färdiga 2018. Dessa utbildningsinsatser

inkluderar bristyrken inom storkök, kock, anläggning och betongarbetare.

Nämnden har även i uppdrag att vara rådgivande när stadens bolag och nämnder använder sociala klausuler med sysselsättande åtgärder i sina upphandlingar. Uppdraget innebär att stödja staden bolag och förvaltningar i att ställa krav ställa i upphandlingar för att möjliggöra anställningar, praktikplatser och lärlingsplatser. I arbetet ingår att vara rådgivande så att ”rätt klausul” tillämpas mot bakgrund av de målgrupper som finns i förvaltningens verksamheter – för att sedan i förekommande fall initiera och planera utbildningar i samråd med vuxenutbildningen och jobbtorg samt arbetsgivare, vidare att rekrytera deltagare till både utbildning och anställning. Samarbetet mellan Enheten för extern arbetsgivarverkan (EfAs), jobbtorg och vuxenutbildningen för att identifiera individer som kan vara föremål för klausuler är essentiellt för att staden skall uppnå satta mål.

Nya klausuler har under 2016 arbetats fram och kommer under våren 2017 att implementeras i staden upphandlingsprogram och det finns på samtliga av stadens förvaltningar satta indikatorer för mäta resultatet av dessa. Arbetsmarknadsnämnden är en nyckel i detta arbete och allteftersom implementering påbörjas kommer volymen av upphandlingar som tillämpar sociala klausuler med sysselsättande åtgärder att öka. I dag har arbetsmarknadsnämnden en resurs med upphandlings- och juridisk kompetens inom området avseende sociala klausuler. Allt eftersom tillämpningen av sociala klausuler ökar i staden kommer efterfrågan på rådgivning från arbetsmarknadsnämndens verksamhet att öka. Det kan därför vara lämpligt att planera för att utöka de juridiska resurserna för att möta ett ökat behov inom staden.

Samverkan med den sociala ekonomin.

Arbetsmarknadsnämnden har i enlighet med uppdrag i budget för 2014, 2015 respektive 2016 utrett frågan om sociala företag och hur arbetsmarknadsnämndens verksamheter kan stödja sociala företag och deras utveckling. Arbetsintegrerade sociala företag är exempel på hur möjligheter skapas för personer långt ifrån arbetsmarknaden att få ett arbete.

Arbetsmarknadsnämnden ser positivt på samverkan med denna typ av aktörer inom ramen för de möjligheter som kommunallagstiftning och upphandlingslagstiftning medger.

Arbetsmarknadsnämnden följer utvecklingen inom området och bevakar eventuella förändringar i lagstiftningen som skulle kunna skapa ytterligare möjligheter till samverkan.

2.5 Stadsövergripande utvecklingsfrågor

Nämnden har stadsövergripande ansvar i ett antal frågor. Detta gäller: samordning av stadens lokala arbetsmarknadsverksamheter, samordning av stadens arbete med OSA, samordning av arbetet med stadens feriejobb för unga, samordningsansvar för stadens insatser inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret samt samordning av stadens arbete med flyktingmottagande.

Nyanlända i Stockholms stad

Viktiga områden att fokusera på i arbetet med nyanlända under de närmaste åren:

- Bostadsförsörjningen
- Skolan – med särskild fokus på sent anlända elever
- Effektivisering av etableringsuppdraget och fler vägar in på arbetsmarknaden
- Behovet av utbildningsinsatser för att etablera sig på arbetsmarknaden är individuellt, och kräver därför satsningar på såväl gymnasiala utbildningar som på vuxenutbildning, yrkesutbildning och högre utbildning. Validering av kompetens och

bedömning av utländsk utbildning, liksom olika slags kompletterande utbildningar vid behov, kan vara av stor betydelse

Bostäder till nyanlända kommer att vara en stor utmaning för Stockholms stad de närmaste åren. Det är svårt att förutsäga antalet egenbosatta (EBO) men antalet kan komma att uppgå till över 3 000 personer detta år utöver de 2 858 nyanlända som är anvisade (ABO). För Stockholms stad är det en stor utmaning hur det initiala och det sociala stödet ska se ut för dessa personer för att de ska få så bra förutsättningar som möjligt.

Utifrån stadens uppdrag att arbeta med likställighet har nämnden i uppdrag att i samverkan med socialnämnden och kommunstyrelsen att öka tillgängligheten av, och kvaliteten på, samhällsvägledning och socialt stöd för EBO oavsett var i staden man bor. Detta arbete kommer även att involvera stadsdelsnämnderna.

För arbetsmarknadsnämndens verksamheter innebär det ökande flyktingmottagandet i staden på sikt att antalet nyanlända inom sfi och den kommunala vuxenutbildningen kommer att öka med det råder en viss osäkerhet med hur många under kommande planperiod. Arbetsförmedlingen kommer även fortsättningsvis att ansvara för etableringsinsatser under de första två åren för nyanlända.

Översynen av etableringsuppdraget kan innebära ändringar i etableringslagen, som reglerar ramarna för uppdraget. Eventuella lagändringar förväntas troligen träda i kraft januari 2018. Samarbetet med Arbetsförmedlingens etablering är en viktig faktor för Stockholms stad för att fler nyanlända ska nå egen försörjning.

För att nyanlända ska etablera sig på arbetsmarknaden behöver vuxenutbildningen och arbetsmarknadspolitiken klara att tillvarata och komplettera kompetensen hos det stora antal nyanlända som förväntas delta i etableringsuppdraget. Utan en kunskapsförstärkning kommer många i gruppen att ha svårt att få arbete och att bli delaktiga i samhället. Om staden inte lyckas med detta kommer resultatet bli ökade klyftor och ökad polarisering på arbetsmarknaden.

Arbetsmarknaden i Stockholm är kunskapsintensiv vilket innebär svårigheter att etablera sig för nyanlända som saknar relevanta kunskaper. Vuxenutbildningen har således en central och viktig roll i arbetet med nyanländas etablering. Eftersom hälften av de nyanlända har högst utbildning på förgymnasial nivå kommer det att innebära en stor utmaning för vuxenutbildningen att ställa om arbetssätt och kompetens för att motsvara nyanländas behov och förutsättningar.

Genom ett antal uppdrag, exempelvis etableringsjobb och yrkeskompetensbedömningar, har Jobbtorg Stockholm inlett samarbete med Arbetsförmedlingen under etableringsfasen. Nämndens roll och ansvar för att underlätta för nyanländas etablering på arbetsmarknaden framöver behöver förtydligas. Regeringen har i budgetpropositionen för 2017 aviserat att DUA kommer att ges ett utökat uppdrag att främja samverkan mellan berörda aktörer som har betydelse för nyanländas möjligheter att etablera sig i arbetslivet. Det innebär att modeller för samverkan mellan i första hand Arbetsförmedlingen och kommunen ska utvecklas med målsättningen att korta tiderna för nyanlända till arbete eller studier. Det finns även en osäkerhet kring i vilken utsträckning det stora antalet nyanlända kommer att innebära ett ökat inflöde till Jobbtorg Stockholm efter genomgången etableringsfas. Den andel nyanlända som efter etableringsuppdraget inte kommit i arbete eller studier har en hög sannolikhet av att behöva ansöka om försörjningsstöd och ta del av Jobbtorg Stockholms insatser.

Resultat och effekt av de nya lagar och förordningar som regeringen infört är än så länge svåra att överblicka och uttyda, det är därför viktigt att noga följa utvecklingen för att anpassa beslut och verksamheter till gagn för individen och samhället.

Det civila samhället bidrar med ovärderliga insatser för att ge såväl asylsökande som nyanlända ett gott mottagande i Sverige. Mellan Stockholms stad och det civila samhället finns många goda verksamheter och samarbeten. Det finns en stark vilja att engagera sig och bidra till nyanländas etablering.

Hantering och organisering av stadens återsökning av statsbidrag för flyktingmottagning

Ansvar för återsökning av statsbidrag för flyktingmottagning är i dag fördelat på tre olika förvaltningar i staden. Utbildningsförvaltningen ansvarar för återsökning avseende asylsökande barn i fristående förskola samt för elever i grundskole- och gymnasieålder, oavsett regiform. Arbetsmarknadsförvaltningen ansvarar för återsökning av kostnader för ensamkommande barn, sjuka, och funktionsnedsatta och asylsökande barn i kommunal förskola. Socialförvaltningen samordnar återsökning av kostnader för asylsökande ensamkommande barn placerade i stödboende samt ensamkommande barn med asyl och med uppehållstillstånd som placerats i stadens egna boenden. Därutöver ansvarar stadsdelsförvaltningarna för att återsöka resterande kostnaderna avseende asylsökande ensamkommande barn som inte är placerade i stadens boende.

Arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen anser att ansvar för återsökning skulle behöva samlas i en av stadens förvaltningar. En stadsgemensam samordning skulle ge kvalitetshöjning av ansöknings- och återsökningsförfarandet genom att det sker på samma sätt för hela staden. Arbetsmarknadsförvaltningen bedömer att Stockholms stad för närvarande inte beviljas alla statsbidrag staden är berättigad på grund av brister i förvaltningarnas ansökningsrutiner. En samlad hantering skulle ge bättre kontroll av stadsövergripande statistikuppföljning och förbättrade prognoser över beviljade intäkter. En samlad hantering av återsökningarna skulle även underlätta för stadsdelsförvaltningarna i arbetet med att ta fram adekvata underlag i sina ansökningar. Återsökning av statsbidrag utgörs i stora delar via manuell hantering och ett utvecklingsarbete och modernisering behöver ske i hela staden.

Feriejobb för ungdomar

De senaste årens ökande volymmål av antal feriejobbande ungdomar ställer höga krav på arbetsplatserna gällande att erbjuda arbetstillfällen som upplevs meningsfulla och håller en bra kvalitet. Ökat samordnat stöd till arbetsplatserna beräknas komma att behövas till exempel i form av handledarutbildning. För att ytterligare stärka kvaliteten och utveckla nya former av arbetstillfällen som kan uppstå i samverkan med andra aktörer kommer upphandling av arbetstillfällen för vissa grupper av sökande behöva göras.

Gruppen nyanlända beräknas öka och för att kunna erbjuda denna grupp meningsfulla feriejobb kommer fortsatt anpassning av språkstöd att behöva göras.

Uppdragsutbildningar

Kompetenta och engagerade medarbetare är en förutsättning för att staden ska kunna utföra sina uppgifter på ett effektivt och professionellt sätt. I takt med att Stockholm växer och förändras, växer och förändras även verksamheternas uppdrag. Detta kräver att staden ständigt arbetar för att utveckla verksamheten och medarbetares kompetens.

De kommande åren kommer staden ha stora och ökande rekryteringsbehov inom flera områden. Bland annat finns ett stort behov av framtida kompetensförsörjning på grund av demografiska förändringar, som stora pensionsavgångar och ökande andel äldre i mycket hög ålder (så kallade äldre äldre), samt fler barn i förskola och skola. I en rapport från länsstyrelsen framställs att förvärvsarbetande inom äldreomsorgen kommer att öka med 12 400 personer från år 2013 till år 2025 vilket är en ökning med 31 procent.

Det är idag både svårt och kostnadskrävande att rekrytera lämpliga medarbetare, liksom att hitta lämpliga utbildningsinsatser för de redan anställda. Stadens äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsvariationer samt förskolor och fritidshem har redan idag svårt att hitta medarbetare med rätt kompetens och tillräckliga kunskaper i svenska. Kraven på dokumentation är höga, antalet svårt sjuka brukare blir fler i antal, förväntningarna på exempelvis äldreomsorgen har ökat samt att digitalisering kräver högre språkkrav och datorvana än tidigare.

I budget för 2017 finns ett uppdrag att stadens vuxenutbildning i egen regi ska kompetensförsörja stadens arbetsgivare inom bristyrken. Få in kvinnor med utländsk bakgrund på arbetsmarknaden.

Frågan är viktig och angelägen för många av stadens förvaltningar och det finns ett behov av samordnade insatser och samverkan över förvaltningsgränserna. Arbetet med att möta utmaningen om kompetensförsörjning är ett gemensamt åtagande och det behövs en tydlig beskrivning av tillgång och efterfrågan på kompetens för att kunna utforma insatser och prioriteringar på bästa sätt.

Staden har dels ett behov av att utbilda personal och dels behov av att kunna anställa ny personal med tillräckliga språkkunskaper för att möta framtida rekryteringsbehov inom vård- och omsorg. Detta är ett behov som vuxenutbildningen i egen regi kan möta genom att utveckla en utbildning som möter både målgruppens och arbetsgivarens krav. Målet med utbildningen skulle vara att få medarbetare som har förutsättningar att ge god och kvalitetssäker vård- och omsorg eller arbeta i barnomsorgen. Det handlar om ett förvaltningsövergripande helhetsgrepp kring att matcha, utbilda och rekrytera rätt personer till stadens verksamheter.

2.6 Medarbetarfrågor

Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Arbetsmarknadsnämnden står inför flera utmaningar under kommande år i uppdraget att rusta stockholmarna för arbete och studier. Förändringar i omvärlden och av de grupper som behöver insatser och utbildning ställer nya och andra krav på verksamhetens utformning. Kompetens, arbetssätt och verksamhet behöver utvecklas och anpassas och ställas om för att bättre effekter ska nås i verksamheterna.

För att verksamheterna på bästa sätt ska vara rustade inför framtidens utmaningar måste kompetensförsörjning, ledarskap och medarbetarskap, och organisatorisk och social arbetsmiljö prioriteras och utvecklas.

För att vara redo att möta framtida utmaningar krävs ett strukturerat arbetssätt kring kompetensfrågor vilket blir en förutsättning för att verksamheterna i tid ska hinna rusta sig med rätt kompetens. Det kräver planering både på individnivå och på organisationsnivå. Med fördel behöver kompetensförsörjningen utvecklas mot att bli en naturlig del i

verksamhetsplaneringen.

Ledare måste få rätt förutsättningar och stöd för att klara sitt uppdrag. Chefers arbetsmiljö måste utvecklas så att uppdragen blir rimliga, med rimliga ansvarsområden och antal anställda. Rollen måste fortsatt vara attraktiv inte minst för att säkra framtidens ledarförsörjning. Förväntningar, kompetens- och kunskapskrav kring ledarskap/chefskap måste definieras tydligare.

Förutsättningar för medarbetares delaktighet behöver utvecklas så att medarbetaren kan bidra till verksamhetens utveckling och utformning och uppleva sig aktivt delaktiga i verksamhetens sammanhang. Förhållningssätt och bemötandefrågor är centrala.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet behöver utvecklas för att bättre fånga de organisatoriska och sociala aspekterna av arbetsmiljön. Målsättningen är en hälsosam arbetsmiljö med låg sjukfrånvaro. De delar som behöver utvecklas är framför allt uppföljning och utvärdering av förbättringsaktiviteter. Mer analys behövs av de insatser som görs, för att bedöma om de ger rätt effekt. För detta krävs ökad systematik i arbetssätten, där fokus flyttas till uppföljning och utvärdering. Samverkanssystemet FAS05 utgör en viktig grund för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Även andra delar av facklig samverkan behöver stärkas genom utbildning av samverkansgrupper och bättre verktyg för att stödja exempelvis arbetsplatsträffar. Detta behöver ske i nära samarbete mellan arbetsgivare och fackliga organisationer.

Utmaningar i kompetensförsörjningen

Verksamheternas behov förändras vilket medför att kompetens, arbetssätt och verksamhet måste utvecklas och anpassas. Befintliga roller behöver ses över och utvecklas för att bättre matcha behov. Medarbetarnas kompetens behöver utvecklas i linje med verksamhetens behov, både gällande verksamhetsspecifik kompetens och också behov av annan kompetenshöjning, exempelvis för att möta ökad digitalisering. Nämnden har ansökt om och fått beviljat medel från stadens kompetenssatsning vilket kommer att ge möjlighet till flera kompetenshöjande insatser kommande år. Kompetensförsörjningen påverkas också av den bristsituation som finns på arbetsmarknaden gällande flera kompetenser som nämnden har behov av.

Nämnden ser vissa svårigheter i att hitta rätt kompetens till ledarroller och strateger/projektledare med verksamhetskunskap. För att säkra kompetensförsörjningen krävs ett långsiktigt arbete med att skapa utvecklingsvägar för medarbetare med intresse och driv för nya ledaruppdrag.

Det råder brist på studie och yrkesvägledare på arbetsmarknaden, vilket medför svårigheter vid rekrytering. Nämnden gör bedömningen att studie- och yrkesvägledning är en nyckelkompetens för att nämnden ska lyckas med att uppnå målen. Nämnden kommer därför att behöva utöka antalet studie och yrkesvägledare och ser också behov av översyn och renodling av roll och arbetsuppgifter, så att kompetensen kan nyttjas på bästa sätt.

En stor andel lärare går i pension de närmaste åren, 34 procent av lärarkåren är 61 år eller äldre. Det innebär att nämnden kommer att behöva rekrytera nya lärare på en arbetsmarknad där det råder brist på kompetens. Några lärargrupper är särskilt svåra att rekrytera, främst lärare inom matematik och naturvetenskapliga ämnen och lärare med specialinriktningar. Det finns också behov av kompetensutvecklande insatser för befintliga lärare och behov av utveckling av arbetssätt och metoder.

Även om varje enskild nämnd styr och beslutar gällande egen verksamhet är staden att

betrakta som en arbetsgivare och behöver ur det perspektivet ha en lönepolitisk samsyn. Det är en viktig aspekt av arbetsgivarvarumärket och möjligheten för verksamheter att kunna rekrytera och minimera intern konkurrens om och överköp av kompetenser. Då nämnder väljer att göra lönemässiga prioriteringar av grupper och tillföra extra medel för detta är det önskvärt att kommunikation sker med andra nämnder som också har samma personalkategorier, så att möjlighet finns för berörda nämnder att göra liknande prioriteringar om behov finns.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

Flera omvärldsfaktorer kommer att påverka nämndens verksamhet och ekonomi under den kommande treårsperioden. Den ökade flyktinginvandringen kommer troligtvis på sikt att leda till en större efterfrågan på sfi och samhällsorientering, men också i förlängningen på grundläggande och gymnasial vuxenutbildning samt insatser inom jobbtorg. I och med rätten till komvux, vilket ökar kravet på kommunerna att erbjuda gymnasial vuxenutbildning, kan kostnaderna på sikt öka. Många av aspiranterna inom jobbtorg har en komplex problematik. En effekt av detta kan bli att behovet av längre och dyrare insatser ökar framöver.

Det finns ett antal utredningar och förslag vars effekter på organisation och ekonomi inte är helt klarlagda. De kan däremot komma att ha påverkan på ekonomin under perioden 2018-2020. Exempel är utredningar om ett vuxencampus, ett ökat fokus på parallellitet mellan studier och arbetsmarknadsinsatser m.m. En uppskattad totalkostnad för de behov som nämnden redovisar i föreliggande ärende uppgår till cirka 41,9 mnkr under 2018. En detaljerad redovisning följer nedan.

3.1 Drift

Jobbtorg

I takt med att antalet aspiranter har minskat har fler uppdrag och målgrupper inkluderas i Jobbtorgs verksamhet. Finansieringen av dessa satsningar har skett genom omfördelning av Jobbtorgs resurser. Exempel på dessa satsningar är Kvinnor med svag ställning på arbetsmarknaden, romsk inkludering, och uppsökande verksamhet för kortutbildade. För finansiering av nämndens medverkan i och åtgärder inom ramen för de lokala utvecklingsprogrammen i ytterstaden tilldelades nämnden 2017 särskilda budgetmedel om 2,0 mnkr. För 2018 kvarstår nämndens behov av särskilda budgetmedel om 2,0 mnkr för det uppsökande arbetet och ytterligare 2,5 mnkr för att möta aktuella stadsdelsnämnders behov av insatser och aktiviteter inom ramen för de lokala utvecklingsprogrammen. Utöver detta presenteras nedan nämndens behov av resursförstärkningar som inte kan hanteras inom ram.

Inom ramen för nuvarande uppdrag och budget kring Stockholmsjobb ser nämnden en sannolik volymökning med cirka 250 personer som kan erbjudas ett stockholmsjobb i och med anställningsstödet extratjänst. Vilket motsvarar ett behov av resursförstärkning från 2018 om 6,0 mnkr motsvarande tio heltidstjänster. Utbildningsinsatser inom Stockholmsjobb kommer därmed att öka, men nämnden bedömer att dessa utbildningsinsatser kan hanteras inom ram.

Arbetsmarknadsnämnden bedriver verksamhet för att personer med funktionsnedsättning inom daglig verksamhet och inom socialpsykiatri ska komma vidare ut i arbete och studier. Verksamheten är resursintensiv vilket gör att nuvarande resurser begränsar antalet personer

som får tillgång till insatsen. Serviceassistenter är en två-årig satsning för att sänka barriärerna in på arbetsmarknaden för unga med funktionsnedsättning. Det finns ett stort behov av att fortsätta och utveckla satsningen både i antal anställningar, utbildningsinsatser samt stöd under tiden. För att kunna öka möjligheter för personer med funktionsnedsättning att komma ut arbete behövs resursförstärkning motsvarande 7,0 mnkr för ökade personella resurser och kommunala visstidsanställningar.

Antalet unga inom gymnasieåldern kommer öka kraftigt med inledning 2016 fram till 2025 med ca 12 000 unga vilket innebär att antalet unga inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret att söka upp kommer att öka avsevärt. Detta medför behov av en budgetförstärkning under perioden med 4,2 mnkr motsvarande sju heltidstjänster: 1,8 mnkr år 2018, ytterligare 1,2 mnkr år 2019 och 1,2 mnkr år 2020.

Vuxenutbildning och utbildning i svenska för invandrare

I regeringens budget för 2017 finns medel avsatta för att införa studiestartstödet, dock har inget beslut om detsamma än fattats. Under förutsättning att riksdagen beslutar att införa studiestartstödet förväntas antalet studerande inom komvux öka med cirka 700 heltidsstuderande 2018. Fördelningen av de 700 platserna beräknas vara 200 inom gymnasial vuxenutbildning och 500 inom grundläggande vuxenutbildning.

Lagen om rätt till behörighetsgivande komvux trädde i kraft 1 januari 2017. Lagen i sig förväntas inte ha effekt på ekonomin 2018. Däremot begränsar den nya lagstiftningen avsevärt möjligheten att säga nej till vissa sökande om fler personer söker en utbildningsplats jämfört med vad det finns budget för. Därmed kommer lagen påverka ekonomin om studerandevolymer ökar, exempelvis till följd av studiestartstödet. Under 2017 genomförs en utredning kring en prestationsbaserad ersättningsmodell för gymnasial vuxenutbildning, bland annat till följd av den nya lagen. Stockholm stad har fått kompensation för lagen inom generella stadsbidrag till kommuner, vilket dock arbetsmarknadsnämnden i sin tur inte erhållit.

Inom sfi prognostiseras samma antal årsstudieplatser som 2017. Antalet sfi-studerande beräknas öka de kommande åren, men då utvecklingen antas vara att den genomsnittliga studietiden förkortas blir antalet helårsplatser desamma. Det är mycket svårt att prognostisera antalet sfi-studerande de närmsta åren, bland annat beroende på att effekten av införandet av tillfälliga uppehållstillstånd i nuläget är oklar.

Prognostiserade volymer inom vuxenutbildning:

Prognos heltidsstuderande 2017-2020	2017	2018	2019	2020
Sfi	13 500	13 500	13 500	13 500
Grundläggande vuxenutbildning	1 600	2 100	2 100	2 100
Gymnasial vuxenutbildning	6 000	6 200	6 200	6 200
Särvux	220	220	220	220

Kostnadsökningen 2018 till följd av de bedömda volymökningarna uppgår till cirka 25,5 mnkr

för grundläggande vuxenutbildning och 10,0 mnkr för gymnasial vuxenutbildning. Kostnadsökningen för grundläggande vuxenutbildning täcks av den prestationsbaserade ersättningsmodellen till nämnden. För den prognostiserade kostnadsökningen inom gymnasial vuxenutbildning saknas finansiering.

Under 2017 påbörjas piloter för parallella sfi- och komvuxstudier både inom egen och extern regi. Kostnaden för parallella studier är högre än motsvarande kurser var för sig, vilket beror på behovet av extra språkstöd. Verksamheterna finansieras under 2017 med riktade stadsbidrag samt nämndens erhållna medel för särskilt stöd till kortutbildade. Under förutsättning att nuvarande finansiering finns kvar behövs ytterligare 1,6 mnkr för 2018. Om parallella studier ska utökas under 2018, t.ex. med fler yrkesspår eller fler kursstarter, saknas i nuläget finansiering för detta. Exempelvis skulle kostnaden för en fördubbling av de planerade utbildningarna för 2017 uppgå till cirka 14,5 mnkr.

Arbetsmarknadsnämnden har i budget 2017 fått i uppdrag att göra en lokalutredning av ett sammanhållet vuxencampus i city. Ett eventuellt beslut om att öppna ett vuxencampus i city kan komma att få ekonomiska konsekvenser under 2018. Det går dock inte i nuläget att uppskatta kostnaderna för detta.

Anpassade utbildningar för jobbtorgens målgrupper

Inom jobbtorgen finns målgrupper som har stort behov av vuxenutbildning för att få fäste på arbetsmarknaden, men samtidigt har svårt att tillgodogöra sig utbildning inom ordinarie komvux. Det gäller till exempel personer med funktionsnedsättning, symptom liknande posttraumatisk stress eller psykosocial problematik. De elevgrupperna kan behöva lägre tempo i utbildningen, mer lärarledd undervisningstid samt stödinsatser liknande *Supported Education*. Inte sällan ligger behovet i gränslandet mellan sörvux och komvux. Dagens utbildningsersättning täcker inte merkostnaderna för den här typen av utbildning och arbetsmarknadsnämnden ser ett behov av finansiering för ett femtiotal platser med start 2018. Uppskattat kostnad, utöver ordinarie schablon är 3,0 mnkr. I det ingår kostnader för att skapa och bemanna en organisation som kan hantera specialanpassade utbildningar samt kostnader för själva utbildningarna.

Statsbidrag för flyktingmottagande

Den övervägande delen av statsbidraget från Migrationsverket är generalschablonen som är kopplad till antalet nyanlända med uppehållstillstånd som bosätter sig i Stockholm. Prognosen för stadens statsbidragsintäkter under planperioden är svår att uppskatta då statsbidraget kan påverkas av förändringar i omvärlden. Beslut i Sverige och EU kan komma att påverka flyktingströmmarna väsentligt. Förändringar i lagstiftning med bland annat tidsbegränsade uppehållstillstånd påverkar antalet individer och därmed schablonens omfattning.

Arbetsmarknadsnämnden lämnar varje år, i maj och i augusti, en prognos till stadsledningskontoret avseende efterföljande års statsbidragsintäkter med en uppskattning om hur stor del av statsbidraget, som utifrån rådande principer, kan bedömas komma att överföras till stadsdelsnämnderna.

Digitalisering

Arbetsmarknadsnämnden utvecklar det digitala stödet för att uppnå bättre tillgänglighet för stockholmarna, öka transparensen i verksamheterna samt för att få bättre processtöd och hitta effektiviseringar i arbetssätt. Kontinuerlig behovskartläggning ger en bild av flera kommande

behov av nytt verksamhetsstöd genom digitalisering. Med denna utveckling följer krav på resurser, både finansiellt och kompetensutvecklingsmässigt inom både jobbtorgen och vuxenutbildningen.

Arbetsmarknadsnämndens verksamheter är redan mitt i en större digitaliseringsprocess, både i de administrativa och i de pedagogiska miljöerna. Exempel på detta är det pågående införandet av Skolplattformen för stadens pedagogiska verksamheter. Programkontoret/SLK har ännu inte någon kostnadsbild för framtida förvaltning, drift och utveckling av Skolplattformen, men det är rimligt att anta att ett antal nyckelfaktorer kommer att sprida kostnaderna över stadens skolor. Dessa kostnader, liksom egen utveckling av arbetsätt och behov av verktyg, kommer sannolikt att påverka vuxenutbildningens budget avsevärt från 2019 och framåt. En annan digitaliseringsprocess som påverkar budgeten de närmaste åren är den framtida utvecklingen av nytt processinriktat verksamhetsstöd för arbetsmarknadsinsatser.

Förstärkt studie- och yrkesvägledning

På grund av förändringar i lagstiftning, ett högre antal studerande och ett större fokus på kortutbildade finns ett ökat behov av studie- och yrkesvägledning inom flera av nämndens verksamheter. Vidare kommer fler utbildningskontrakt, ett eventuellt införande av studiestartstöd samt samverkan med Arbetsförmedlingen kring nyanländas etablering ställa krav på en utökad studie- och yrkesvägledning. Nämnden bedömer att totalt 10 studie- och yrkesvägledare till behöver rekryteras under 2018, vilket motsvarar en kostnad på 6,0 mnkr.

FINSAM

Staden ingick i finansiell samverkan under 2016 inom ramen för FINSAM. Det första året var ett uppbyggnadsår och verksamheten är numera i drift från och med 2017. Övervägande delen av budgeterade kostnader för FINSAM avser finansiering av insatser och projekt som kommer att drivas av förbundets medlemmar. Insatserna kan vara individinriktade, förebyggande eller strukturella. Av de medel som har budgeterats för insatser är ambitionen att cirka 40 procent användas till strukturella insatser såsom informationsinsatser, mötesforum och dylikt. Resterande cirka 60 procent uppskattas gå till individinriktade insatser. Målsättningen är att förbundet på sikt ökar andelen medel som används till individinriktade insatser. Kostnaderna beräknas öka under 2018-2019 och därmed även stadens del av finansieringen. I nämndens budget 2017 ingår 4,0 mnkr för FINSAM, vilket motsvarar 25 procent av förbundets budget. Enligt fastslagen budget för FINSAM ska stadens finansiering år 2018 uppgå till 6,0 mnkr och för år 2019 till 8,0 mnkr. Det innebär att nämndens budget behöver utökas med 2,0 mnkr 2018 och med ytterligare 2,0 mnkr år 2019.

3.2 Investeringar

Investeringsbehovet under 2018-2020 bedöms vara 4,0 mnkr per år, vilket är på samma nivå som 2017.

4 Övriga redovisningar

Lokala utvecklingsprogram

Arbetsmarknadsförvaltningen har tagit del av samtliga lokala utvecklingsprogram (LUP) och har också varit delaktig i framtagandet av programmen i den mån som förvaltningen bjudits in till deltagande redan i detta skede.

Förvaltningen har sammanställt de frågeställningar som kommit fram i programarbetet som berört arbetsmarknadsnämndens område. En motsvarande sammanställning har även gjorts av stadsledningskontoret.

Samtliga prioriterade stadsdelsnämnder har aktiviteter inom arbete och försörjning och lyfter på olika sätt samverkan med arbetsmarknadsnämnden inom följande områden:

1. Unga vuxna
2. Personer i långvarigt försörjningsstöd
3. Riktade insatser/upsökande arbete
4. Nyanlända/kortutbildade

Samtliga definierade teman är prioriterade områden i arbetsmarknadsnämndens verksamhetsplan för 2017 och nämnden har därför tydligt definierade uppdrag och aktiviteter inom samtliga berörda områden. Då behovet av insatser inom dessa områden är störst i de sju prioriterade stadsdelsnämndsområdena är därmed arbetsmarknadsnämndens budget och uppdrag i hög grad riktade mot dessa områden.

Förvaltningen för därutöver under februari-mars 2017 dialog med samtliga berörda nämnder för att definiera vilka ytterligare konkreta extra insatser som förvaltningen kan bidra med i respektive stadsdelsområde. En plan med särskilda aktiviteter kommer att tas fram för varje stadsdelsnämndsområde och redovisas i samband med tertialrapport 1, 2017.

Högst prioriterat har hittills varit:

- Riktade insatser för vissa grupper av försörjningsstödstagare som tidigare av olika skäl inte varit inskrivna inom Jobbtorg Stockholm. Det gäller bland annat 0-klassade från Försäkringskassan, kvinnor långt från arbetsmarknaden, personer som haft försörjningsstöd längre än 12 månader samma unga försörjningsstödstagare. Jobbtorg Stockholm kommer i samtliga sådana fall att erbjuda insatser inom ordinarie Jobbtorg eller inom Jobbstart i de fall prövning och behovsbedömning behövs. I några fall kommer medel även att sökas från FINSAM i samverkan mellan stadsdelsförvaltningarna och Jobbtorg för att möta behov där det behövs insatser från flera olika aktörer.
- Insatser för Unga Vuxna utanför alla system eller som nås genom de sociala insatsgrupperna. Här finns det från stadsdelarna önskemål om förstärkt uppsökande arbete, ökad närvaro på de lokala "community centers" som startats på några håll i staden samt ytterligare insatser för att fånga unga som lämnar grundskolan utan att söka till gymnasiet eller som tidigt hoppat av gymnasiet. För att kunna gå stadsdelarna till mötes i dessa önskemål kommer nämnden under 2017 att använda en del av de 2 mnkr som nämnden tilldelades i budget 2017 för insatser kopplade till de lokala utvecklingsprogrammen. Här behövs särskilda medel även för 2018 och framåt för att möta stadsdelarnas behov. För att redan i slutet av årskurs nio fånga de unga som löper risk att inte söka eller tidigt hoppa av gymnasiet krävs även samverkan med utbildningsnämnden och berörda skolor. Förvaltningen har aktualiserat denna fråga med utbildningsförvaltningen.

Vad gäller arbetsmarknadsnämndens närvaro vid lokala "Community centers" anser förvaltningen att det är mycket viktigt och värdefullt att vara en närvarande samverkanspart. Att fler ska komma i arbete är ett av målen med dessa centers och därmed behöver

arbetsmarknadsförvaltningen vara en aktiv samverkanspart. Lyckas inte detta finns risk att staden bygger upp dubbla system för dessa unga vilket både skapar otydlighet i ansvarsfördelning och ökade kostnader för staden totalt. Förvaltningen konstaterar samtidigt att nämnden idag saknar resurser att bemanna dessa centers i önskad omfattning - särskilt om det startas fler community centers runt om i staden. En fortsatt utveckling av adekvata insatser är också nödvändig för att staden ska lyckas både nå fler unga och kunna behålla de ungdomar som deltar i insatser. Förvaltningen bedömer att nämndens ökade resursbehov för insatser riktade till unga vuxna för 2018 uppgår till 2,5 mnkr.

- Utökade insatser för kvinnor långt från arbetsmarknaden. Arbetsmarknadsnämnden har idag inga riktade resurser till just denna grupp. Stadsdelsnämnderna fick i budget för 2017 medel för att arbeta med målgruppen. Arbetet samordnas av arbetsmarknadsförvaltningen som också inom ordinarie ram avsätter medel för uppsökande verksamhet gentemot målgruppen. Förvaltningen undersöker här förutsättningarna att ansöka om medel från sociala investeringsfonden eller någon av EU:s fonder för att förstärka arbetet med målgruppen på olika sätt. Förvaltningen har tagit del av arbetet med stadsdelsmammor som under några år bedrivits i Berlin och arbetar nu för att sprida kunskap om detta koncept till intresserade stadsdelsförvaltningar. Tillsammans med stadsdelsförvaltningarna på Järvafältet undersöker arbetsmarknadsförvaltningen också förutsättningarna för samverka med den nyetablerade verksamheten Yallatrappan i Rinkeby. En del av de särskilda resurser nämnden fått för 2017 kommer att tas i anspråk för detta samordningsarbete.
- Utbildningsinsatser för kortutbildade för att öka deras förutsättningar att komma ut på arbetsmarknaden. Ett hinder i detta sammanhang är att lämpliga utbildningsinsatser ofta kräver studiefinansiering för den enskilde. I vissa fall görs individuella prövningar av förutsättningarna för att kunna delta i vissa insatser med bibehållet försörjningsstöd. Under 2017 förväntas ett statligt studiestartsstöd införas som i vissa fall kan underlätta deltagande i studier.

5 Lokalförsörjningsplan

5.1 Inledning

Ett effektivt nyttjande av lokaler innebär att arbetsmarknadsnämndens verksamheter disponerar rätt mängd lokaler som är geografiskt lokaliserade så att nyttan för nämndens och staden som helhet optimeras. Lokalerna ska också vara flexibla och kunna användas av olika verksamheter vid olika tidpunkter och över tiden. Översynen av lokalbeståndet och lokalbehovet pågår löpande. Av planen framgår de större planerade lokalförändringarna, som nämnden bedöms att hantera under 2018 till 2020.

Arbetsmarknadsnämnden har under flera år sökt lokaler för utbildning i centrala lägen. Det har varit svårt att hitta lämpliga lokaler i stadens egna bestånd men även på den privata marknaden finns ett begränsat utbud. Kostnaderna för att anpassa exempelvis kontor till utbildningslokaler är i regel högt och många fastighetsägare är inte intresserade att ta investeringen för detta.

5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler

För vuxenutbildningen och sfi påverkas behovet av lokaler främst av antalet studerande i egenregiverksamheterna. Inom vuxenutbildningen finns också utbildning finansierad av staten, som påverkar behovet av lokaler. Inom Jobbtorg Stockholm påverkas lokalbehovet av antalet aspiranter och deltagare i egenregiverksamheter. För sfi råder en osäkerhet kring de kommande årens lokalbehov vilket främst beror på volymerna av flyktingar som kommer till Sverige och Stockholm kan komma att påverka lokalbehovet.

5.3 Kapacitetsbeskrivning

Under 2017 påbörjas ett arbete med att ta fram en kapacitetsbedömning för förvaltningens lokaler. Detta för att få en bättre bild av förvaltningens lokalresurser men även för att kunna bedriva en mer långsiktig och effektiv strategisk lokalplanering. Ett pilotprojekt ska genomföras under 2017 för att hitta formen för kapacitetsbedömningen av förvaltningens olika typer av lokaler. Under 2018 bedöms en mer omfattande inventering av förvaltningens lokaler kunna genomföras.

Förändringar i lokalbeståndet

Centrala administrativa lokaler

Livdjursgatan 4

Behovet av arbetsplatser för central administration fortsätter att öka. Under 2017 förväntas dock viss verksamhet som är lokaliserade i de administrativa lokalerna att flytta ut till olika enheter vilket medför en något förbättrad tillgång på arbetsplatser. Ett ytterligare utökat behov kommer primärt att hanteras genom förtätning av arbetsplatser i befintliga lokaler.

Begränsningarna för lokalerna är framförallt kopplat till ventilation men även i viss mån till utformningen av lokalerna. Vid en eventuell effektivisering av lokalutnyttjandet i befintliga lokaler krävs omfattande ombyggnationer och därmed evakuering av personal under

ombyggnadstiden.

Effektiviseringsmöjligheter avseende förvaltningens administrativa lokaler.

Förvaltningen har en stor del av sina administrativa arbetsplatser förlagda ute i verksamheterna. Oftast insprängd i skolor och på jobbtorg. Renodlade administrativa lokaler finns på Livdjursgatan 4 där det dock även finns utrymmen som nyttjas av hela förvaltningen vid behov av möten och utbildningar.

LIVDJURSGATAN 4	
Antal administrativa årsarbetsplatser	87
Kvm	1 682 kvm
Lokalkostnad	3 817 357 kr
Kvm/ årsarbetsplats	19,3 kvm
Lokalkostnad/ årsarbetsplats	43 878 kr

Vuxencampus

I fullmäktiges budget har Arbetsmarknadsnämnden fått i uppdrag att under 2017 utreda dimensioneringen och anpassningar av lämpliga lokaler för ett sammanhållet vuxencampus i innerstaden. Planering för genomförandet av detta pågår.

Jobbtorg

Centrala verksamheter för unga på Södermalm, se Hornsgatan 124

Alfa

Nämnden har övertagit verksamheten Alfa. Alfa kommer att inrymmas i Jobbtorg Citys nya lokaler på Medborgarplatsen och kommer inte att medföra någon ytterligare kostnad för inhyrning av nya lokaler.

Jobbstart

Bolidenvägen 14

Arbetsmarknadsnämnden hyr drygt 2 000 kvadratmeter av HSB som disponeras av Jobbstart. I fastigheten finns lokaler för både administration och verksamhetslokaler. Hyresvärden har klargjort att fastigheten ska exploateras med bostäder vilket medför att verksamheterna kommer få lämna lokalerna när avtalet löper ut 31 mars 2018. Arbetet med att hitta nya lokaler åt verksamheten kommer påbörjas under 2017.

I lokalerna finns KRAMI en verksamhet som drivs i samverkan med Kriminalvården. Arbetsmarknadsnämnden är huvudman för verksamheten och har även lokalansvaret. Verksamheten behöver lokaler med vissa säkerhetskrav och nya lokaler behöver samverkas med Kriminalvården.

I lokalerna finns även verksamheten Arbetslagsanställningar med cirka 10 deltagare som bland annat har en inriktning mot konferensverksamhet och reception. Verksamheten behöver ett vanligt kök något mötesrum och lokaliseras med fördel tillsammans med någon administrativ arbetsplats där att verksamheten kan hjälpa till med den interna servicen.

På Bolidenvägen finns även cirka 50 stycken administrativa arbetsplatser för Jobbstart. Under 2017 kommer arbetet med att hitta ett nytt kontor åt dessa påbörjas.

Ulvsunda

Ranhammarsvägen 20B

I och med omorganisation inom Jobbstart samt då Bolidenvägen kommer avvecklas så kommer viss verksamhet föras över till Ulvsunda. Detta kommer att innebära att vissa anpassningar behöver göras i de befintliga lokalerna. Omfattningen på dessa ska utredas och ett nytt hyresavtal kommer eventuellt att behöva tecknas för lokalen.

Stockholmsvärdar

Flera adresser

I samverkan med Trafikkontoret har beslut fattats om att det framöver ska finnas färre antal lokaler för Stockholmsvärdar. Två i västerort och två i söderort. Detta för att kunna ha två arbetsledare på varje lokal som kan hjälpas åt att vara tillgängliga för Stockholmsvärdarna. De politiska prioriteringsområdena som Stockholmsvärdarna ska finnas i är:

- Skärholmen (täcker in röda linjen)
- Rinkeby (täcker in blå linjen)
- Kärrtorp (täcker in gröna linjen söderort)
- Gröna linjen norröver i närheten av Hässelby

Idag hyr förvaltningen lokaler för verksamheten i Rinkeby, dessa lokaler är tänkta att behållas. I Kärrtorp hyr förvaltningen lokaler som ska rivas till förmån för nybyggnation av bostäder. Arbetet med att hitta nya lokaler för dessa har påbörjats under 2016 liksom att hitta lämpliga lokaler i Skärholmen och Hässelby.

Under 2016 har befintliga lokaler för Stockholmsvärdar sagts upp i Blackeberg, på Kungsholmen och i Tensta. Omstruktureringen av verksamhetens lokaler planeras att vara helt genomförd till första kvartalet 2018.

Hornsgatan 124

EFAS och Centrala verksamheter för unga på Södermalm

På Hornsgatan 124 hyr nämnden administrativa och publika lokaler om 2 987 kvadratmeter av Stockholms AB. Bland annat inhyser lokalerna Komvuxcentrum Stockholm, SFI centrum, Centrum för samhällsorientering, Jobbtorg Stockholm ung i centrum. Dessutom hyr nämnden ut lokaler i andra hand till utbildningsnämnden. Största delen av lokalerna upptas av Komvux- och SFI centrum.

I och med att Komvuxcentrum Stockholm, SFI centrum och Centrum för samhällsorientering omorganiseras och flytts till Rosenlundsgatan under 2017 tomställs en del av lokalerna. Förvaltningen har valt att säga upp stora delar av lokalerna till halvårsskiftet 2017 men arbetar för att lokalisera de Centrala verksamheterna för unga på Södermalm på adressen. Detta kommer medföra omfattande lokalanpassningar samt nytecknande av hyresavtal samt att verksamheterna lämnar ett antal lokaler som förhyrs av privata fastighetsägare. Även verksamheten EFAS är tänkt att inrymmas i lokalerna på Hornsgatan. Ärende planeras till nämnd under 2017.

Vuxenutbildning

Blekingegatan 55, Åsö utbildningscentrum

Arbetsmarknadsnämnden hyr idag lokaler om totalt 23 246 kvadratmeter med adress Blekingegatan 55. I dessa lokaler ryms Åsö vuxengymnasium, SIFA och Frans Schartaus Handelsinstitut, språkstöd samt verksamheter inom utbildningsnämnden.

Nämnden hyr ut 7 658 kvadratmeter i andra hand, till utbildningsnämndens verksamheter Åsö grundskola samt delar av gemensamhetsytor till Bernadottegymnasiet och Språkcentrum om 715 kvadratmeter. Utbildningsnämnden hyr även lokaler i första hand direkt av fastighetsägaren SISAB för Bernadottegymnasiet och Språkcentrum. Totalt 2 880 kvadratmeter.

Lokalsituationen i Åsö utbildningscentrum är ansträngd och lokalförändringar och lokalanpassningar påverkar flera verksamheter.

Under 2017 kommer en inventering av de lokalytor som nämnden förfogar över att göras. En extern schemaläggare ska också utreda beläggningsgrad och möjligheter att genom förändrad schemaläggning öka tillgången på lokaler för verksamheterna.

En utredning om möjligheter och eventuella kostnader för att byta vissa lokaler med Åsö grundskola kommer också att genomföras. Detta med syfte att både grundskolan och Åsö vuxengymnasium ska kunna få mer sammanhängande lokaler i byggnaden.

Studieteamet och Yrkesplus

Rosenlundsgatan 60

Förvaltningen hyr lokaler på Rosenlundsgatan 60 för verksamheterna studieteamet och Yrkesplus. Förvaltningen har ansökt till stadens sociala investeringsfond ang utökade insatser för stöd till kortutbildade under perioden 2017-2020. I denna ansökan ingår en utökning av studieteamets verksamhet för att kunna utöka nuvarande målgrupp. Ansökan omfattar även inrättandet av ett resursteam som bör samlokaliseras med studieteamet. Om ansökan beviljas planerar förvaltningen att bedriva del av verksamheten på Rosenlundsgatan 60. En beviljad ansökan innebär även finansiering av lokalkostnader motiverade av utökat uppdrag.

Vårholmsbackarna 100, SFI-Söderort

Skolan har under året upplevt en viss ökning av elevunderlaget. Detta antas bero på att de privata aktörerna i närområdet har avvecklat sin verksamhet. Det geografiska läget gör det dock svårt för skolan att locka ett tillräckligt stort elevunderlag för att kunna bedriva en väl fungerande verksamhet. På sikt behöver skolan omlokaliseras för att kunna attrahera ett stabilt elevunderlag. Skolan ingår i utredningen av vuxencampus men skulle också kunna lokaliseras fristående vid till exempel Skärholmen eller Liljeholmen.

Tillgänglighet i arbetsmarknadsnämndens lokaler

Nämnden inventerar årligen enkelt avhjälpa hinder i tre av nämndens lokaler för att öka tillgängligheten. Inventeringen tar sin utgångspunkt i Boverkets föreskrifter om enkelt avhjälpta hinder (BFS 2011:13-HIN 2). För de aktuella verksamheterna sker en dialog med respektive fastighetsägare om föreslagna åtgärder. Under 2017 kommer Jobbtorg Citys nya lokaler på Medborgarplatsen 3, Vuxenutbildningscentrums nya lokaler på Rosenlundsgatan 50 och 52, (kontorsdelen och mottagningsdelen) att inventeras.

5.4 Förändringar i lokalbeståndet

Centrala administrativa lokaler

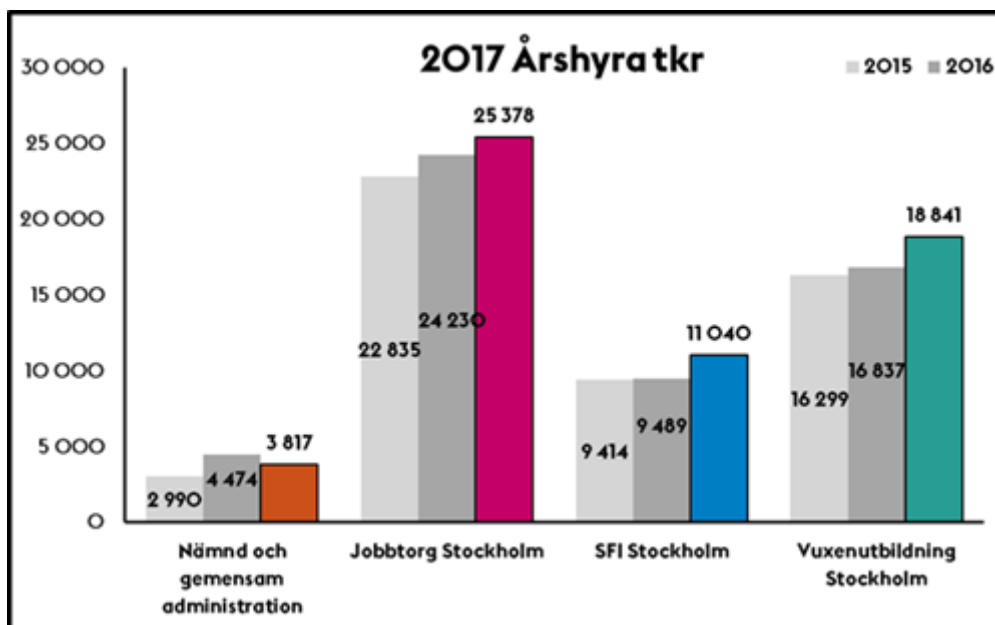
Livdjursgatan 4

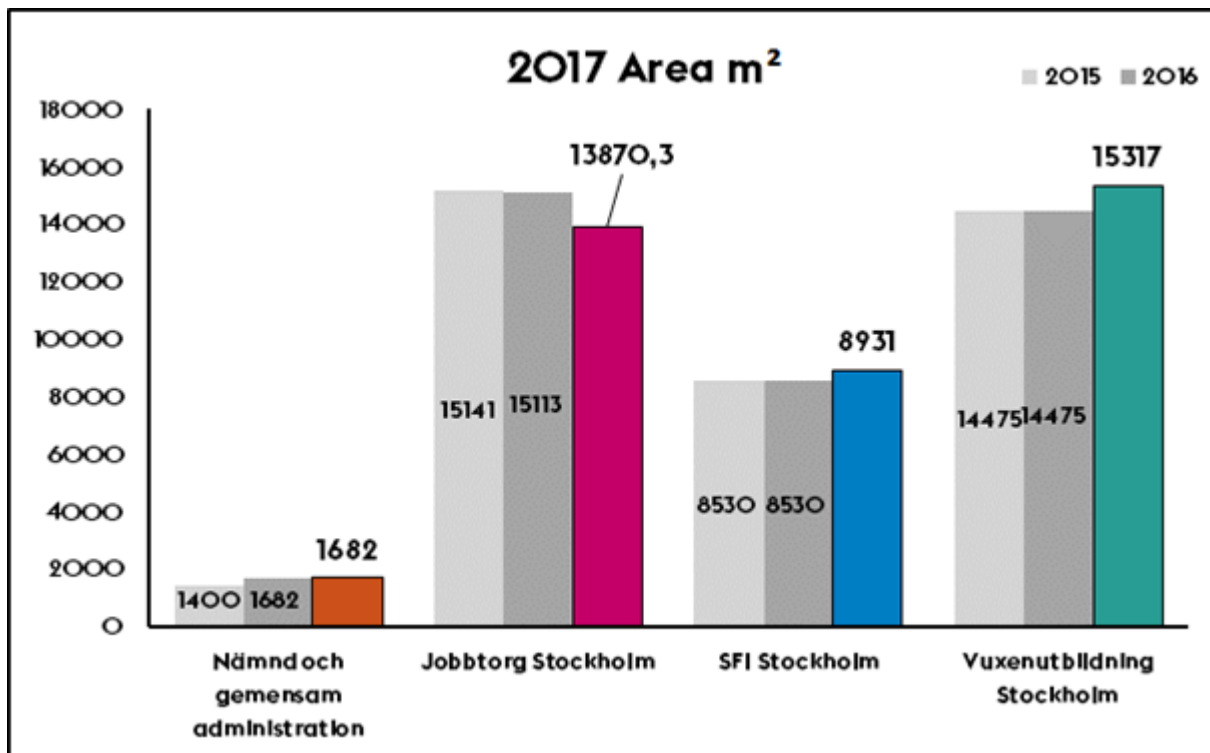
Behovet av arbetsplatser för central administration fortsätter att öka. Under 2017 förväntas dock viss verksamhet som är lokaliserade i de administrativa lokalerna att flytta ut till olika enheter vilket medför en något förbättrad tillgång på arbetsplatser. Ett ytterligare utökat behov kommer primärt att hanteras genom förtätning av arbetsplatser i befintliga lokaler.

Begränsningarna för lokalerna är framförallt kopplat till ventilation men även i viss mån till utformningen av lokalerna. Vid en eventuell effektivisering av lokalutnyttjandet i befintliga lokaler krävs omfattande ombyggnationer och därmed evakuering av personal under ombyggnadstiden.

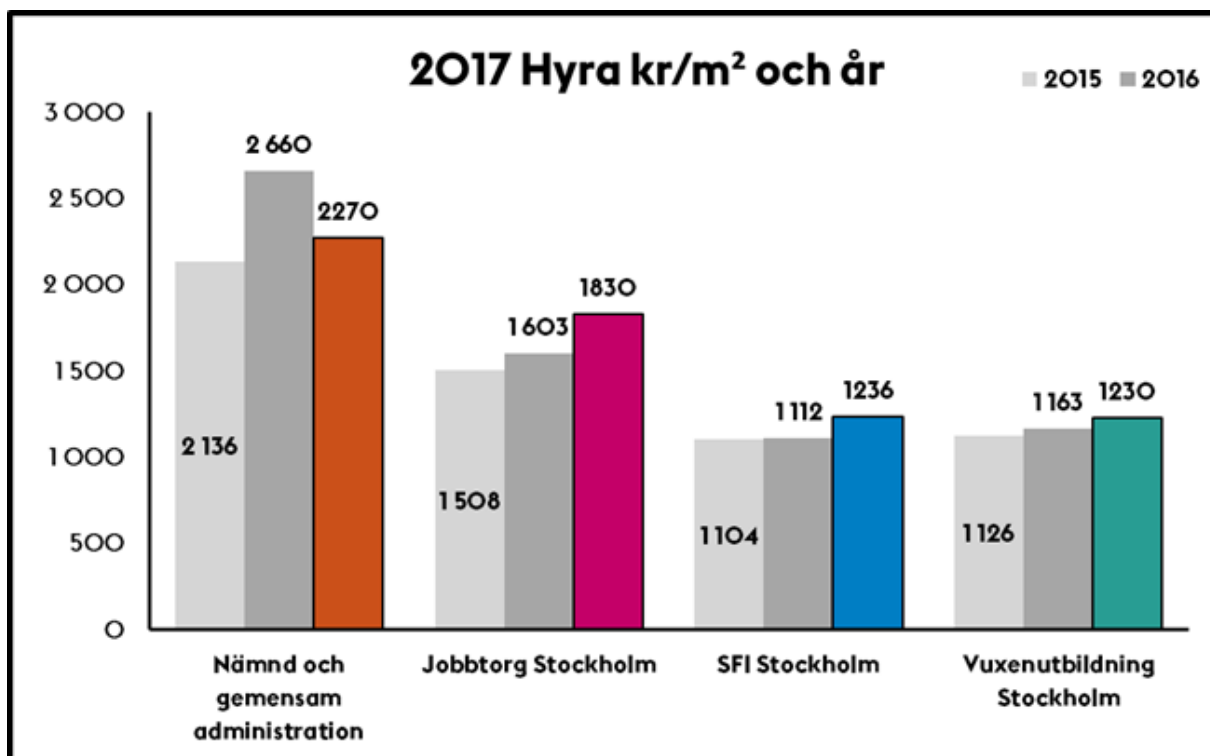
5.5 Kostnadsutveckling

Kostnadsförändringar under planperioden bedöms ske till följd av förändringar i konsumentprisindex, planerade ombyggnader och flyttar, förändringar av fastighetsskatten och nyetableringar. Förvaltningens stora lokalprojekt kring Vuxenutbildningscentrum har i nedanstående sammanställning inte hunnit slå igenom då inflyttningen sker först efter 1 mars 2017.

*Jobbtorg Stockholm har minskat sin yta med 511 kvm på grund av en felberäkning för 2016. Dock har lokalytan de facto minskar ändå.

5.6 Effektiviseringsmöjligheter

Vid flytt och ombyggnationer eftersträvas förtätning vilket ger ekonomiskt utrymme för att göra anpassningar av lokalerna. Det finns vissa möjligheter att effektivisera lokalutnyttjandet genom att samlokalisera verksamheter men även att samnyttja lokaler i större utsträckning. Verksamhetstiderna kan också användas för att få en högre nyttjandegrad av lokalerna och därmed öka kapaciteten. I lokaler där det finns outnyttjat utrymme försöker nämnden att hyra ut delar av lokaler till stadens andra nämnder.